WOORDEN-BOEK,

WAAR INNE

Allerhande Konſt- ende Baſtaart-woorden, tot de Practyque des Notaris-ſchap, ende andre Regts-oeffeninge behoorende, uit HUGO DE GROOT, HOOFT, HUYGENS, VONDEL, ende andre, ſoo oude als nieuwe Taal-ſchriften, op 't naauwkeurigſte werden vertaalt, ende met alle andre Woorden-Boeken vergeleeken, het ondienſtige agtergelaten, ende het gebreekige vervult

DOOR

Mr. SIMON VAN LEEUWEN, R. G.

WOORDEN-
BOEK.

WOORDEN-BOEK.

A B.

Abandonneren, Overgeven, verlaten, opgeven, laten varen.

Abbreviatie, afkorting, verkorting.

Abbrevieëren, verkorten.

Abbreviature, verkortsel.

Abhorreren, afschrikken, een tegenheid ergens in hebben.

Ab Intestato, door versterf.

Aboleren, verdelgen, vernietigen, te niet doen, afwissen, uytwissen.

Abolitie-brieven, daar by seekre misdaad, die onwetende, of onnosel geschied, quyt-gescholden ende vergeven werd, gelyk of die noyt begaan en was, ende gelyk als uytgewist.

Abrogatie, te niet-doeninge.

Abrogeren, breken, te niet doen, afschaffen.

Absentie, afweesen.

Absent, af-zynde, niet tegenwoordig.

Absenteren, agterblyven, af-zyn.

Absoluit, onbepaalt, plat uyt, rond uyt: na syn aart.

Absolveren, volvoeren, voltrekken, vry-kennen, afdoen, ontslaan.

Absolutie, af-doeninge, ontslaginge.

Abstineren, onthouden, spenen.

Abstinentie, onthoudinge.

Abstract, afgetrokken, afgesondert.

Abstraheren, aftrekken, onttrekken.

Absurd, ongerymt, qualyk ten propooſt gebragt.
Abundant, overvloedig.
Abundantie, overvloed.
Abunderen, overvloedig zyn.
Abuys, misſlag, verſinning.
Abuſeren, misleyden, verſinnen, vergrypen, vergiſſen, bedriegen.

A C.

ACceptatie, aanneming, aanvaarding, toeſtemming.
Acceptilatie, een maniere van ontſlaginge, mondelinge quytſcheldinge, quytſchelding ter ſchenk.
Accepteren, tot zyn voordeel nemen, aanvaarden, aannemen.
Acceſſoir, een ſake die uyt een ander ſpruyt, toevallig, bykomende.
Acces, toegank.
Accidens, toeval.
Accidentaal, toevallig.
Accys, Tol.
Accyſenaar, Tollenaar.
Accommodabel, behulpſaam, geryflyk.
Accommoderen, profytelyk of behulpig weſen.
Accommodatie, behulpſaam, geryf.
Accompagneren, vergeſelſchappen.
Accorderen, vereenigen, over-een-komen.
Accoord, over-een-komſte, verdrag.
Accrementum, aanwas.
Accreſceren, aangroeyen, toenemen, aanwaſſen.
Accumuleren, op-hoopen, vergaderen.

Accuraat,

Accuraat, bondig, naauwkeurig, wel-geſchikt.
Accuſatie, aanklagte, beſchuldiging.
Accuſeren, aanklagen, beſchuldigen, betuygen, aantygen, betigten.
Acquireren, bekomen, verkrygen.
Acquiſiteur, bekomer.
Acquiſitie, bekominge.
Aquieſceren, ſig te vreden houden, beruſten, toeſtaan.
Acte, een gedaan werk, een Vonniſſe; item, een Schriftuur, daar inne verhaalt werd het geene partyen, het zy in Regten, ofte daar buyten, hebben gedaan, ofte verhandelt; item, blyk, beſcheyd, kennis, kennis-ſchrift, daad, doening, handeling, bedryf.
Actie, het regt, het welk men ergens toe heeft, op-ſpraak, aanſpraak, aantaal.
Actie Reël, aantaal op eenig goed.
Actie Perſoneel, op-ſpraak op eenig perſoon tot eenige daad.
Actief, vernuftig, geeſtig, werkelyk.
Actien, inſchulden, geregtigheden.
Active, bedryvelyk.
Actueel, dadelyk, beſig, doende, oeffenende.
Acut, *Acute*, ſcherpſinnig.

A D.

ADderen, toedoen, byvoegen, aanlappen, optellen.
Additie, toedoeninge, vergadering, optelling; Item, een Schriftuur alſo genoemt, dienende tot wederlegginge van partyen, ſchriftelyke ingebragte middelen, ſie *Memorien*.

Ad-

Adæquatie, evenmatiging.
Adæqueren, evenmatigen.
Ad exhibendum, om yet te voorſchyn te brengen.
Adhereren, aanhangen.
Adherent, aanhanger, aanhangende.
Adhiberen, byhouden, voortbrengen, aanwenden, bybrengen.
Adhibitie, toebrenging, bybrenging.
Adhortatie, aanneming, aanporring.
Adhorteren, aanporren, aanmanen.
Ady, heden, van daag.
Adiëren, aanvaarden, aannemen, onderwinden, beheeren, aanſlaan.
Aditio hereditatis, aanheeringe, aanvaarding, of onderwind van erffenis.
A Dieu, vaart wel, God zy met u.
Adjicieren, toewerpen.
Adjectie, toewerping, bywerping.
Adimeren, beneemen.
Ademptie, ontneming.
Adimpleren, vervullen.
Adjourneren, dagvaarden.
Adjuncten, bygevoegde perſoonen.
Adjungeren, byvoegen.
Adjudiceren, toewyſen, aanwyſen.
Adjudicatie, toewyſing, aanwyſing.
Adjuſteren, gelyk maken, vereffenen, afpaſſen.
Adjuveren, helpen.
Adminiculen, behulp-middelen.
Adminiſtreren, bedienen, uytvoeren.
Adminiſtratie, bediening, uytvoering, bewind.

Admini-

Adminiſtrateur, Bewind-hebber.
Admireren, verwonderen.
Admirabel, wonderlyk.
Admiratie, verwondering.
Admirael, Zeevoogt.
Admiraliteit, Zee-voogdye, Zee-beſluit.
Admitteren, toelaten, toeſtaan, inwilligen.
Admiſſie, aanneming, toelating.
Admoneren, vermanen, aanmanen.
Admonitie, aanmaning, vermaning.
Admoveren, aanvoeren, aanbrengen.
Adopteren, yemand voor ſyn kind aannemen.
Adoptie, aanneminge tot kinderen.
Adoreren, aanbidden.
Adorneren, verçieren, opſchikken, optoyen.
Ad primam, den eerſten Regt-dag.
Addreſſeren, beſchikken, toeſenden, aanwyſen.
Adres, aanwyſing.
Adſcriberen, toe-eygenen, toeſchryven.
Adſcriptie, toeſchryving, byſchryving.
Adſtringeren, verbinden, dwingen, perſen.
Adſtructie, vaſt making.
Adſtrueren, vaſt maken.
Advancement, bevordring.
Advanceren, vorderen.
Advans, voordeel.
Advenant, over-een-komſte, by gevolg, by gelyke.
Advers, tegen-partye.
Adverſeren, tegen-ſtreven, tegen-ſtaan.
Adverteren, waarſchouwen, verwittigen.

Adver-

Advertissement, waarschouwing, bekentmaking.
Advertissement van Regten, een Schriftuur daar inne eenige middelen ende opmerkingen van Regten bygebragt werden.
Advys, een goetdunken, aanradinge, beradinge.
Adviseren, beraaden, besinnen, verwittigen, kennisse doen.
Adulatie, pluymstrykerye.
Aduleren, pluymstryken, vleyen.
Adulterium, Overspel.
Aduiter, Overspeelder.
Adulteren, Overspel bedryven.
Advocaat, een Regts-voorspraak.
Advoceren, toeroepen, voorspreken, ymands woord doen.
Advojeren, toestemmen, bevestigen, van waarden houden, gestand doen.
Advoy, toestemminge.

A E.

Ædificie, gebouw, timmering.
Æquipagie, uytrusting.
Æquiperen, uytrusten, uytreeden.
Æquipollent, gelykmagtig, even veel uytwerkende.
Æquiteyt, billykheid.
Æquivalent, gelykwaardig.
Æquivaleren, gelyk gelden, even waardig zyn.
Æquivocatie, woord-speling, gelyknamigheid, dubbel-sinnigheid.
Æquum, regt, billyk.

Æsti-

Æstimatie, waarde, waardering, schatting.
Æstimeren, waarderen, schatten, waardig agten.

A F.

A*ffairen*, handel, koopmanschap, bekommering.
Geaffecteert, gemaakt, opgepronkt, niet natuurlyk.
A*ffectatie*, najaging, nastaning, gretigheid.
A*ffecteren*, beyveren, behertigen, najagen.
A*ffectie*, toegenegentheid, hartstogt, toeneyging.
A*ffectioneren*, toeneygen, beminnen.
Geaffectioneert, toegeneygt.
A*fficieren*, aandoen.
A*ffigeren*, aanhegten, aanplakken.
A*ffiniteyt*, Maagschap, Swagerschap, Verwantschap.
A*ffirmatie*, bevestiging, betuyging.
A*ffirmeren*, verseekren, bevestigen, betuygen.
A*ffixie*, aanhegting, aanplakking.
A*fflictie*, quelling.
A*ffligeren*, neerslaan, quellen.
A*ffloeren*, toevloeijen, overvloeijen.
A*ffluxie*, toevloeijing.
A*ffront*, verkortinge, beledinge; hoon, eerroovinge.
A*ffronteren*, verkorten, beledigen, verongelyken, hoonen.

A G.

A*Gent*, Gesant, die voor ymant yets uyt te voeren gestelt is, Hof-gesand, Saak-voerder.
A*geren*, doen, verhandelen, in Regten handelen, Dingtaal voeren.

Aggraveren, beſwaren, overladen.
Aggreatie, behaging, toeſtemming.
Aggreeren, behagen, toeſtemmen.
Aggredieren, aanvallen, aangaan, toe-treden.
Aggreſſeren, aanvatten, aanvallen, invaren.
Agil, ſnel, behendig.
Agnoſceren, erkennen.

A K.

AKet, twiſt-propooſt, geleide lage.

A L.

ALieneren, vervremden.
Alienatie, vervremding.
Alienabel, wandelbaar, dat vervremd kan werden.
Alimentatie, opvoeding.
Alimenteren, voeden, de koſt geven.
Allegeren, voortbrengen, ofte in Regten bybrengen, aanwyſen.
Allegatie, aanwyſing, bybrenging.
Alliantie, Bondgenootſchap.
Allieren, verbond maken.
Allodiale goederen, vrye ende onleen-goederen, vry-have.
Alloy, munt-ſtoffe.
Alluderen op ſpeelen, het oog op hebben.
Alluſie, inſigt op yets, aanſpel.
Alluvie aanvloeijing, aanſpoeling.
Alteratie, verandring.
Alterceren, kyven, bedingen.
Altercatie, kyving, bedinging.

Altereren,

Altereren, veranderen, verwisselen.
Alternatyf, verwisseling, van d'een om d'ander, het een of het ander.

A M.

Amanuensis, een Schryver, een Klerq.
Ambages, omwegen, omreden.
Ambassade, besending.
Ambassadeur, Gesant, Hof-gesant.
Ambieren, ergens na tragten, versoeken, vryen, begeeren.
Ambiguiteit, dubbelsinnigheid, dubbelduyding.
Ambiguus, dubbelsinnig, twyffelagtig.
Ambitie, staat-sugt.
Ambitieus, staatsugtig, eergierig.
Amende, boete, straffe.
Amiabel, lieflyk, minsaam.
Amicabel, vriendelyk.
Amicable Compositeurs, Goede-Mannen, Scheidsluyden.
Amice, goeden Vriend.
Amissie, verlies.
Ammunitie, Toerusting, Oorlogs-gereedschap.
Amolieren, wegdryven, uytroeyen, verdelgen.
Amoureus, verlieft.
Amortiseren, het goed in een doode hand stellen, dat is, onwandelbaar maken.
Amoveeren, weeren, weg-doen, weg-nemen.
Ampel, wyd ende breed, in 't lang.

Amphibolie, dubbelsinnigheid.
Amphibologie, twijffel-reden, twijffel-sin, dubbelsinnigheid.
Amphitheatrum, Schouw-burg, een rondom Burg daar yet heerlijks vertoond werd.
Amplecteren, omhelsen, omvangen, aannemen, verkiesen.
Ample, breed, ruim, wydluftig.
Amplieren, verbreyden, vermeeren, uytbreiding.
Amputatie, besnoeijing, affnyding.
Amputeren, besnoeyen, affnoeyen.

A N.

ANalogie, evenredenheid.
Analysis, ontbinding, ontknooping, uytbreyding.
Anatomie, ontleding.
Anguste, eng, nauw.
Animadversie, aanmerkinge.
Animadverteren, waarnemen, behertigen, bevroeden, aanmerken.
Animeren, moed geven, aanporren.
Animeus, moedig.
Animositeit, moedigheid.
Annalen, Jaar-boeken, Tyd-reekeningen.
Annecteren, aanknoopen, aanhegten.
Annex, aangehegt, bygevoegt.
Annihileren, *Annulleren*, vernietigen, te niet doen.
Annotatie, aanteykening.
Annoteren, aanteykenen.
Annueren, toewenken, toeknikken, toestaan.
Annullatie, vernietiging.

An-

Annulleren, vernietigen.
Annunciëren, aanſeggen, verkondigen.
Antecederen, voorgaan.
Antecelleren, uytmunten, overtreffen.
Anteceſſeur, Voorſaat, Voorganger.
Anticipatie, voor-kominge voor den verval-dag.
Anticiperen, voorkomen, verraſſen, onderſchep-pen.
Antidateren, vervroegen, den dag vroeger ſtel-len, als hy is.
Antidotaal, tegen-gift.
Antyq, *Antyks*, oud, ouder-wets, ſnaaks.
Antipatie, afkeer, weerſin.
Antiqueren, afſchaffen, te niet doen.
Antiquiteit, oudheid.

A P.

A*Part*, afgeſondert, afgeſcheyden.
Apert, rond uyt, opentlyk, klaar.
Apocha, Quitantie, Quytſchelding-brief, Hand-ſchrift.
Apocryph, verborgen, twyffelagtig, ongeregelt.
Apologie, verantwoordinge, verdediging.
Apoſtaat, Afvallige, Verloochenaar.
Apoſtel, Geſant.
Apoſtille, op de kant geteykende beſcheid, ende uytting op het verſoek.
Apoſtilleren, op de kant aanteykenen.
Appaiſeren, bevredigen.
Apparentie, ſchynbaarheid.
Apparent, oogſchynlyk, ſchynbaarlyk, mogelyk.

Appellatie, *Appel.* Beroep, van een lager tot een hoger Regter; Ende werd onderſcheyden van *Reformatie*, dat by Appel, gemeenlyk is verbod van ondertuſſen niet te mogen executeren, ende reformatie geen executie beletten kan.

Appelleren, weder-roepen, herkennen, weder-verſoeken.

t'Fol appel, qualyk ende te onregte beroepen.

Appendix, aanhangſel, byvoegſel.

Applauderen, pryſen, toejuygen.

Applicatie, toepaſſing.

Appliceren, toepaſſen, ten propooſte brengen.

Appoincteren, beſtemmen, ymand ergens beſcheiden.

Appoinctement, beſlegting, uytting.

Apprehenderen, vaſt houden, vangen, aantaſten.

Apprehenſie, vatting, begryping, hafte, hegteniſſe.

Approbatie, goedkenning, beſtemming, geſtading.

Approberen, goedkennen, van waarden houden, toeſtaan, geſtaden.

Approcheren, naadren.

Approprieren, toe-eygenen.

Apt, nut, bequaam.

Apud acta, voor 't Geregte, wettelyk.

A R.

ARbiters, Scheids-Luyden, Middelaars, Goede-Mannen, Kers-Luyden.

Arbitrage, goed dunken, uytſpraak.

Arbitrateurs, Vrede-makers, Goede-Mannen.

Arbitreren, bemiddelen, uytſpreken.

Arguatie,

Arguatie, beknibbeling, twist-propoost.
Argueren, twistredenen.
Argumentatie, reden-kaveling, gevolg van reden.
Argumenteren, reden-kavelen.
Argument, bewys-reden, kort begrip, inhoud.
Aristocratie, der beste Regering, Adel-regering.
Arra, Wellekom-gelt, godspenning.
Arrement, Ding-grond, het fundament daar 't Proces op begost is, pleit-erving, pleit-erf.
Arrementen van 't Proces aanvaarden, in de saake voortgaan ende 't Proces aannemen op den grond daar op 't selve begonnen is, sig selven pleit-erf stellen.
Arrest, beslag, besluit, besetting, bekommering, op ymands persoon, ofte goed; Item het Gewysde ende besluit van den Regter.
By Arrest wysen, uyterlyk regt doen, sonder datmen daar van vorder, of hooger beroepen mag.
Arrestéren, vast houden, in versekering ende bedwang houden, besetten, bekommeren, beslaan.
Arriveren, aankomen, aanlanden.
Arrogant, beroemlyk, trots, vermeten.
Artykel, Lid, Hooft-stuk.
Articuleren, beleden, ontleden.
Artificie, konst-handel.
Artificieel, konstig.

A S.

Ascendent, opgaande, opklimmende.
Aspect, aanschouw, gesigt.

Adſpireren, natragten, bejagen.
Adſpiratie, toeblaſing, aanblaſing.
Adſcriberen, toeſchryven, toe-eygenen.
Aſſecteren, navolgen, bejagen.
Aſſequeren, bekomen, verkrygen, vervolgen.
Aſſerveren, behoeden, bewaren.
Aſſeſſeur, bygevoegde, byſitter.
Aſſereren, verſeekren.
Aſſignatie, aanwyſing, bewyſing, overwyſing.
Aſſigneren, op ymand bewyſen, overwyſen.
Aſſimileren, vergelyken.
Aſſimuleren, veinſen.
Aſſiſteren, byſtaan, helpen.
Aſſiſtentie, byſtand, hulp.
Aſſocieren, vergeſelſchappen, met malkandren vereenigen.
Aſſopiëren, ſtillen, in ſlaap wiegen, ſuſſen.
Aſſumeren, bynemen, aannemen, toenemen.
Aſſumtie, byneming, aanneming, toeneming.
Aſſureren, verſeekeren.
Aſſurantie, verſeekring.
Aſſurateur, Verſeekraar.
Aſtringeren, prangen, toeprangen, t'ſamen dwingen.
Aſtrueren, ophouwen, aanhouwen, aantimmeren, tot een fundament ſtellen.
Aſtructie, bouwing, aantimmering, bewering.

A T.

ATache, aanhengſel, ende is een ſchriftelyk conſent op 't gene gedaan is, datmen aan eenige ſtukken hangt, ofte byvoegt.

Atheiſt,

Atheïst, God-vergeter, God-verloochenaar, God-verſaaker.

Attaqueren, aanranden, aangrypen.

Attenteeren, beproeven, onderſtaan, onderwinden, ondernemen.

Attentie, toeluyſtering.

Attente, met aandagt.

Attentaat, onderwind, ſtout-beſtaan, tegens verbod.

Atterminatie, verlenging, uytſtel.

Atterminatie-brieven, zyn Brieven van uytſtel, om voor ſeekren tyd van ſijn Schuldenaars niet overvallen te werden.

Atteſtatie, getuygenis, verklaring.

Atteſteren, betuygen.

Attrapperen, betrappen, agterhalen.

Attribueren, toe-ſchikken, toe-voegen, toe-eygenen.

A V.

AVance, winſt.

Avancement, vordring, bevordring.

Avanceren, vordren, bevordren.

Avantage, voordeel.

Audientie, gehoor.

Auditeur, toehoorder.

Auditorium, Gehoor-plaats.

Aufugeren, ontvlieden, deurgaan, weg-loopen.

Augmenteren, vermeerdren.

Averſie, afkeer.

Avoceren, afſtemmen, ontraden.

Avontuur, geval.

Avontuuren, wagen, beſtaan.
Autentyq, bekragtigt, geloofwaardig, het eerſte bewerp.
Authentiſeren, bekragtigen, kragtig maken.
Auƈteur, Vinder, Maker, Oorſaak van 't werk, Inſteller.
Autographum, grondſchrift, eygenſchrift, grondtext.
Auƈtoriſeren, magtig maken, geſag geven.
Auƈtoriteit, geſag, magt, geloofbaarheid.
Auƈtoriſatie, laſt, volmagt.
Auxilie, hulp.
Auxilieren, helpen, behulpig zyn.

A X.

Axioma, een gemeenen regel.

B A.

Baljuw, een Land-voogt, Land-droſt, die over het hals-regt ende ſtraffen der misdaden geſtelt is.
Balanceren, wegen, vergelyken.
Balance, Wage, Weegſchaal, Evenaar.
Banquerottier, Bank-breker, Agter-uyt-vaarder.
Bandyt, Balling, een Uitgebannen, Woeſtballing.
Baptiſeren, naam-geven, doopen, ſchyn-geven.
Baſtard, Onegteling, ſpeel-kind, Agterling.

B E.

Beneficie, een weldaat, voordeel, een prove, voorregt.

Bene-

Beneficie van Inventaris, voor-regt van Boedel-beſchryving, het welk medebrengt, dat den Erfgenaam niet verder in de ſchulden des Boedels gehouden is, als de goedren van den overleden mogen toereyken.

Benigniteit, goedertierenheid, gulhertigheid.

Beſoigne, een werk, beſigheid.

Beſoigneren, arbeyden, werken, beſig zyn.

Beſtiaal, het Vee, beeſtelyk.

B I.

BIbliotheeq, Boek-kamer, Boek-kas.

Bigamus, die twee Mans, of twee Vrouwen te gelyk heeft.

Bilion, afgekeurt, quaadgelt.

Billet, brief, cedulle.

B L.

BLame, naam-ſchending, eer-vlek.

Blameren, faam-roven, naam-ſchenden.

Blandieren, vleyen, liefkoſen.

Blaſphemeren, laſteren, agterklappen.

B O.

BOrdeel, een Hoer-huis.

Bottelier, Schaf-meeſter.

Bottelerie, ſpys-kamer.

Bouget, een maal, een ledrenſak, reis-ſak.

B R.

BRaveren, trotſen.

Brevier, een kort begrip, een korten inhoud.
Breviteit, kortheid.
Bruſque, ſtuurs, bars, haaſtig.
Brutaal, onbeſchoft, beeſtagtig.

BU.

BUffet, regt-bank, regt-tafel.
Bulle, een brief.

CA.

Cabinet, Geheim-ſchat, Juweel-kamer.
Cachet, Zegel.
Cachetteren, zegelen.
Cadentie, nedergang, ondergang, toeval.
Caduc, neervallig, vergankelyk, bouwvallig, vervallen.
Calamiteit, ellendigheid, quelling, tegenſpoed.
Calant, Koop-vriend.
Calculatie, reekening.
Calculeren, reekenen, overſlag maken.
Calculus, leg-penning, reeken-penning.
Calendrier, Almanag, Maand-wyſer, is ook een korte aanwyſing tot wat articulen van de gemaakte Schriftuure de overgeleyde ſtukken dienen.
Calengeren, beklagen, optygen, betigten.
Calliditeit, doortraptheid, loosheid.
Calumnie, laſter, ſchandvlek.
Calumnieren, laſtren, faam-roven.
Cambium, wiſſel, wiſſeling, ruyling.

Cam-

Cammeraat, Spits-broer, Makker.
Canaal, waterloop, een goot.
Canalje, geſpuis, het graauw.
Cancelleren, uytſchrappen, deur-doen, te niet doen.
Cancellery, Stads boek-kamer, Brief-kamer.
Cancellier, Opperſchryver, Verſoek-meeſter.
Canon, een regel, rigtſnoer, regelmaat.
Canonyk, regelmatig.
Canonic, een Geeſtelyk perſoon, Dom-heer.
Canoniſeren, inwyen, heyligen,
Capabel, vatbaar, ontfangbaar, bevattelyk, bequaam om yets uyt te voeren.
Capaciteit, vatbaarheid, begrip, bequaamheid.
Capitaal, Hooft-ſomme, Hooft-ſchuld; item, daar lyf en goed aanhangt.
Capittel, Hooft-ſtuk, een Gods-huis.
Capitulatie, verdrag-ſtuk, hooft-ſtuks-deeling.
Capituleren, aan hooft-ſtukken verdeelen.
Caprice, grillen.
Capricieux, hoofdig, grillig.
Captie, bedrog, vanging met woorden, begrip.
Captieux, bedriegelyk, begrypelyk.
Capteren, yemand ergens in behalen, begrypen, verkeerdelyk opnemen.
Captiff, gevangen.
Carcer, Gevangen-huis, Karker.
Carcereren, gevangen ſetten, karkren.
Cas, geval.
In cas, in geval.
Cas ſubject, 't geval daar geſchil om is.

Caſſatie,

Caſſatie, affchaffing.
Caſſeren, affchaffen, te niet doen.
Caſtigatie, tugting.
Caſtigeren, tugtigen, kaſtyden.
Caſtratie, lubbing.
Caſtreren, lubben, affnyden, uyttrekken.
Caſueel, by geval, toevallig, gevallig.
Catheyl, Roerend-goed.
Cathedra, Stoel, Geſtoelte.
Petri ad Cathedram, St. Pieters ſtoel, ende is een dag die gevierd word op den 22. February.
Catholyk, Algemeen, Regtſinnig.
Cathaloge, Naam-tafel, Naam-ceel.
Cauſe, oorſaak.
Cauſeren, veroorſaken, beſchuldigen.
Caveren, wagten, verhoeden, borg blyven, ſeeker doen, verborgen.
Caveren de Rato, is Borg blyven voor een ander, die principaal Schuldenaar is, ſoo lang, tot dat hy 't ſelve aanneemt ende van waarden houd 't gene den Borg heeft gedaan, of anders blyft den Borg als principaal verbonden.
Cavillatie, kakelerye, knibbling, hairkloovery.
Cavilleren, kaklen, vitſen, knibbelen.
Cautele, voorſigtigheid, voorbedagtheid.
Cautie, Borg-togte, ſeekring.
Cautie de Judicio ſiſti; Borg om t'allen tyden in Regt te verſchynen.
Cautie judicatum ſolvi, Borg om 't gewysde te voldoen.
Cautie juratoir, Borg, of ſeeker by Eede.

Cautionaris, Borg.

CE.

C*Ederen*, overgeven, afstand doen, wyken.
C*edulle*, Schuld-brief, hand-schrift.
C*elebreren*, vieren, gedagtenis ergens van houden.
C*eleriteit*, haastigheid.
C*ensure*, bestraffinge, toets.
C*enſureren*, bestraffen, toetsen.
C*enſus*, Chyns-regt.
C*eremonie*, hoffelyk onthaal, ofte manier; Item, Kerken-dienst, dienst-pleging.
C*eremonieux*, hof-dienst, dienstpligtig.
C*erneren*, sien, onderscheiden, ziften.
C*erteren*, wedstryd, wedden.
C*erte partye*, een Contract van bevragting.
C*ertificatie*, verklaar-brief, verseekering, getuygenis.
C*ertificeren*, voor de waarheid verklaren.
C*eſſeren*, ophouden, eindigen.
C*eſſie*, overgeving van goederen, afstand.
C*eſſionant*, C*eſſionaris*, die al sijn goed aan syn Crediteuren overgeeft.
C*eſſio bonorum*, Boedel-afstand.
Brieven van Ceſſie, Brieven van Boedel-afstand te mogen doen.

CH.

C*Haracter*, een merk-letter, schrift-strik, kris, kras, boekstave.
C*hargeren*, aanvallen.

C*hi-*

Chirographe, Hand-ſchrift.
Chronologie, Tyd-reekening.

C I.

C*Icaneur*, een warre-vogel, kaakelaar, een ſchrobber.
C*yffer*, tal-letter, tal-merk.
C*ipier*, Gevangen-houder, Stok-waarder, Stokwagter.
C*ircumduceren*, miſleyden, bedriegen.
C*ircumferentie*, C*ircuit*, ommegang, omtrek, omloop.
C*ircumlocutie*, omſpraak.
C*ircumſpect*, voorſigtig, omſiende.
C*ircumſpicieren*, her-omſien.
C*ircumſtantie*, omſtandigheid, gelegentheid van de ſaak.
C*ircumvenieren*, bedriegen, miſleyden, verſtrikken.
C*ircumventie*, bedrog, verſtrikking.
C*itatie*, roeping, daging.
C*iteren*, in Regten betrekken, dagen.
C*ivile ſaake*, daar lyf nog bloed aan hangt.
C*ivil*, beleeft, heus, borgerlyk.
C*ivilen Regter*, Wereltlyken Regter.

C L.

C*Lameren*, roepen, kryten.
C*landeſtin*, heymelyk.
C*lauſule*, ſlot, beſluit, grond-reden.
C*lauſule van inhibitie*, verbod jegens de Executie

het

het welk een ordinaris Clauſul is in een Mandament in cas van d'Appel.

Clementie, ſagtmoedigheid.

Cliens, Schut-genoot, Leen-man.

Clientele, beſcherming.

CO.

COactie, dwang.

Codicil, een ſoorte van Uyterſte-wille, ſonder erven, ofte onterven.

Coërceren, dwingen.

Coers, loop, gebruik.

Cognoſceren, bekennen, erkennen.

Cognoſcement, kennis, ofte getuig-ſchrift.

Cohiberen, bedwingen.

Cohier, Schat-ceel, Blaffard.

Collateraal, zydeling, zydeling maagſchap.

Collatie, vergelyking, bypaſſing.

Collationeren, t'ſamen brengen, vergelyken.

Collectie, *Collecte*, verſameling, verpagting.

Collecteur, Inmaner, Verſamelaar, Gaarder.

Collega, Amptgeſel, Amptgenoot.

Collegie, by-een-komſt, Gilde, Geſelſchap.

Colligeren, verſamelen.

Colluctëren, t'ſamen worſtelen.

Colluderen, t'ſamen bedektelyk handelen.

Colluſie, heymelyk verſtand, bedrog.

Colonie, bewooning, Volk-planting.

Combineren, t'ſamen-voegen.

Comitie, Land-dag, Ryks-dag.

Commanderen, bevelen, gebieden.

Com-

Commandeur, Opperſte Bevelhebber.
Comedie, Schouſpel, Blyſpel.
Comediant, Kamerſpeelder, Toneelſpeelder.
Commemoreren, herdenken, herhalen, vertellen.
Commenſaal, Disgenoot, Tafel-gaſt.
Commenteren, verklaren, verçieren.
Commercie, Koophandel, verhandeling.
Commigreren, verhuyſen, ſig nederſetten.
Commineren, dreygen.
Commies, Bevelhebber.
Commiſceren, vermengen.
Commiſeratie, erbarming, deernis.
Commiſſaris, Bevel-hebber, uytvoerder.
Commiſſie, bevel, laſt.
Committimus, volle magt.
Committeren, yemand te werk ſtellen, bevel geven, misdoen, ſondigen.
Committeerde, Bevelhebber, Gemagtigde.
Commodieux, geryffelyk, gemakkelyk.
Commoditeit, gemak, gelegentheid, geryf.
Commotie, beroerte, beroering.
Commoveren, bewegen, roeren, verroeren.
Communicatie, gemeenſchap, betaling, mededeeling.
Communiceren, mede-deelen, ramen, te rade nemen, gemeen maken.
Communicabel, mede-deelbaar.
Communie, gemeenſchap.
Communicatie, verwiſſeling.
Commuteren, manglen, wiſſelen, veranderen.

Com-

Compact, verdrag, verding, verbond.

Compagnie, gemeenſchap, maatſchap, vergadering.

Comparatie, vergelyking.

Compareren, verſchynen, zig vertoonen.

Comparitie, by-een-komſte, vergadering.

Comparuit, is, als yemand eenen andren in Regten betrekt, ende de ſelve niet en verſchynt, dan verkrygt den Gedaagde oorlof van den Hove ende comdemnatie van de koſten by hem gedaan, ten laſte van den Aanlegger.

Compaſſie, medelyden, mededogen, deernis.

Compatibel, medelydig, gedoogſaam, ergens wel mede over-een-komende.

Compelleren, toedryven, aanklagen, aanſpreken, dwingen.

Compendieux, beknopt, kort.

Compenſatie, vergelyking, vergelding.

Compenſeren, d'een ſchuld tegen d'ander gelyken.

Competent, behoorlyk.

Competentie, behoorlykheid, onderhorigheid.

Competenten Regter, daaglykſen ende onderhorigen Regter.

Competeren, behooren, aangaan, ſchuldig zyn, toebehooren.

Complaceren, believen.

Complainte, klagte.

Mandament van Complainte, is de klagte die men doet in cas van nieuwigheid, als yemand in zyn ruſtig ende vredig bezit gewelt, ofte hinder aangedaan wert.

Compleet, vol, volkomen, voltoyt.
Complice, Makker, Medepleger van eenig quaadt.
Complimenten, Eerdienſtigheden, Dienſt-redenen, Gedienſtigheden.
Complimenteren, gedienſtigheid betoonen.
Complot, *Complotterie*, t'ſamen-ſpanning.
Complotteren, t'ſamen-ſtaan, t'ſamen-ſpannen.
Comportement, handel ende wandel.
Comporteren, gedragen.
Componeren, t'ſamen-ſtellen, toeſtellen, digten.
Compoſitie, t'ſamen-ſtelling.
Comprehenderen, in een trekken, begrypen, bevatten.
Comprehenſie, bevatting, begryping.
Compres, in een gedrongen, geperſt.
Comprimeren, toepreſſen, toedrukken.
Compromis, toeſegging, verblyf, belofte.
Compromitteren, toeſeggen, verblyven, overgeven.
Comptoir, Reeken-kamer, Schryf-kamer, Bancke, Wiſſel.
Compulſie, t'ſamen-drift, toedryving.
Compulſoir, een Mandament *Compulſoir*, een bevel tegens geweygert regt, ende geleden overlaſt, dwang-brief.
Computatie, reekening, toereekening, aanreekening.
Computeren, toereekenen, aanreekenen.
Concederen, verleenen, gunnen, toegeven, toeſtaan, bewilligen.
Concept, begrip, ontwerp.
Concerneren, betreffen, aanbehooren.

Concertatie, stryding, t'samen-stryding.
Concerteren, stryden, redenkavelen.
Concessie, toestand, toelating, bewilliging.
Concierge, Hofwagter, Stadhuis-bewaarder.
Concilie, Raads-vergadring, Land-dag, Landraad, Kerken-raad.
Concilieren, bevredigen, versoenen.
Concipieren, begrypen, ontwerpen, opnemen.
Concludeeren, de sake in Regten aanleggen, besluiten.
Conclusie, slot, besluit.
Conclusie in Regten, is een korte stelling ende grond, daar op het Proces werd aangeleid.
Concludeeren in Regten, is de sake op alles besluyten, sonder na dien yets meer over te leggen, ende op 't overgeleyde Regt versoeken.
Concordantie, t'samen stemming, over-een-stemming.
Concorderen, over-een-komen.
Concordie, eenstemmigheid, eendragt.
Concubine, Byzit, Boele.
Concurrentie, t'samen-deeling, mede-deeling, t'samen-loop.
Concurreren, t'samen-loopen, mede-deylen, t'samen-deylen.
Concussie, dwang, overlast.
Condemneren, doemen, verwysen.
Condemnatie, Vonnisse tot yemands nadeel.
Condependeren, t'samen-hangen.
Condependentie, t'samen-hanging, aanbehooring.
Condescenderen, aftreden, inwilligen, toestaan.

Condictie, weder-eisſing van 't geen t'onregt, of te veel betaalt, of gegeven is.
Condiſcipel, School-geſel, Mede-leerling.
Conditie, voorbeding, voorwaarden, een indien.
Conditioneren, beſpreken, voor-bedingen.
Conditioneel, op voorwaarde.
Condoneren, vergeven, toegeven.
Conductie, verhuuring.
Confederatie, verbond, bond-genootſchap.
Confedereren, verbond maken.
Conferentie, t'ſamen-ſprake, reden-wiſſeling.
Confereren, over-een-brengen, reden-wiſſelen.
Confeſſeren, belyden, bekennen, biegten.
Confeſſie, belydeniſſe, biegt-bekenteniſſe.
Conficieren, voleinden, ten einde brengen.
Confidentie, vertrouwen, vrymoedigheid.
Confideren, toevertrouwen.
Confirmatie, beveſtiging.
Confirmeren, beveſtigen, geſtaden.
Confiſcatie, verbeurtmaking.
Confiſqueren, verbeurt verklaren, aanſlaan.
Conflicteren, ſtryden, kampen.
Conflueren, t'ſamen-vloeyen, t'ſamen-lopen.
Confluentie, toe-loop, t'ſamen-vloeying.
Confonderen, verwarren, beſchaamt maken.
Conform, gelyk gemaakt.
Conformeren, vergelyken.
Conformiteit, in gevolg, gelyk geſtelt.
Confrater, Spits-broeder, Mede-broeder.
Confringeren, verbreken.
Confronteren, den een by den ander vergelyken, ende

ende is eygentlyk als partyen, of getuygen tegens malkanderen werden gehoort.

Confugeren, toevlugt nemen.

Confugie, toevlugt.

Confuys, verwart, ontſtelt, over hoop, hol over bol.

Confunderen, verwarren, overhoop helpen.

Confuſie, verwarring.

Confutatie, wederlegging.

Confuteren, wederleggen.

Congratuleren, begroeten, geluk wenſen.

Congregatie, verſameling, by-een-komſte.

Congregeren, verſamelen.

Congrueren, gevoegen, over-een-komen.

Congruentie, gevoeglykheid, over-een-koming.

Conjecture, giſſing, raadſel, raming.

Conjectureren, ramen, giſſen.

Conjungeren, t'ſamen-voegen.

Conjuncte perſoon, bevoegde, nagel-naaſt.

Conjunctie, t'ſamen-voeging.

Conjuncture, beloop, t'ſamen-voeging.

Conjuratie, t'ſamen-ſweering.

Conjureren, t'ſamen-ſweeren, beſweeren.

Connecteren, t'ſamen-knoopen, t'ſamen-hegten.

Connexie, t'ſamen-knooping.

Connexiteit, t'ſamen-koppeling.

Conniventie, oogluyking.

Conniveren, oogluyken, door de vingren ſien, gedingen.

Conqueſt, overwinſt, verovering.

Conqueſteren, veroveren, verkrygen, winnen.

Conſacreren, toeheyligen, heyligen, wyen.
Conſanguiniteit, Bloed-vriendſchap, Maagſchap, Bloed-verwantſchap.
Conſcenderen, klimmen.
Conſcientie, Gemoed, Geweten, Gewiſſe.
Conſcientieus, vroom, opregt, regtvaardig.
Conſcinderen, doorſnyden, doorhouwen, doorhakken.
Conſcriberen, ſchryven, beſchryven.
Conſecutie, vervolg.
Conſent, bewilliging, verlof, toeſtand.
Conſenteren, bewilligen, toeſtemmen, verwillekeuren.
Conſequentie, gevolg.
Conſequeren, vervolgen.
Conſervatie, bewaring, onderhouding.
Conſerveren, bewaren, behouden, beſchutten.
Conſiderabel, aanmerkelyk, nadenkelyk.
Conſideratie, inſigt, nadenking.
Conſidereren, inſien, bedenken, aanmerken.
Conſilie, raadſlag, berading.
Conſilieren, raadſlaan, raad-plegen.
Conſignatie, onder-regt-legging, ſiet *Oblatie*.
Conſigneren, onder-regt-leggen, verzegelen.
Conſiſteren, beſtaan.
Conſiſtentie, beſtendigheid.
Conſiſtorie, Kerken-raad, Raad-kamer.
Conſobrini, Susterlingen.
Conſolatie, vertroosting.
Conſoleren, vertroosten.
Conſolidatie, heeling, vermenging, t'ſamenheeling.

Con-

Consolideren, heelen, t'saimenhegten.
Consonant, over-een-stemmende, gelyk-luydende.
Consort, Medestander, Makker.
Consorten, Medestanders, Makkers.
Conspect, aanschouw, aansien.
Conspicieren, aanschouwen, aansien.
Conspicue, klaarblykende.
Conspiratie, t'samen-spanning, t'samen-sweering.
Conspireren, t'samen-sweeren, t'samen-spannen, aanspannen om eenig quaat te doen, of uyt te voeren.
Constant, stantvastig.
Consteren, blyken, in waarheid bestaan, bekend zyn.
Constituëren, magtig maken, in plaatse stellen.
Constitutie, instelling, gestaltenis, toesegging.
Constituant, een Rent-verschryver.
Constricte, *Constreincte*, bedwang.
Constringeren, dwingen, prangen, pramen.
Constructie, bouwing, beleid.
Construeren, t'samen-voegen, bouwen, beleggen.
Consuleren, beraden.
Consult, wys.
Consultatie, *Consulte*, raad-geving, raad-pleging.
Consummeren, vol-voeren, vol-einden.
Consummatie, voleinding, volvoering.
Consumeren, doorbrengen, verteren, verslyten.
Consumptie, voldoening, vertering.
Contagie, besmetting.
Contagieux, besmettelyk.

Contaminatie, beſmetting.
Contamineren, beſmetten.
Contant, gereed.
Contemplatie, overdenking, vermaking, opmerking.
Contempleren, overdenken, beſchouwen, aanſien.
Contenantie, gelaat.
Contenderen, invaren, twiſten, krakeelen, pleit-aanleggen, eys maken.
Content, te vreden.
Contentement, genoegen, vergenoegen.
Contenteren, vernoegen, te vreden ſtellen.
Contentie, twiſt, krakeel.
Contentieux, krakeelig, twiſtig.
Conterfeitſel, afbeeltſel.
Conterfeyten, namalen, namaken, afbeelden.
Conteſtatie, betuiging.
Conteſteren, beroepen, betuygen.
Conthoralen, Bruyd en Bruydegom, Egt-genooten, Bed-genooten.
Contineren, bevatten, begrypen.
Continentie, inhouding, ingetogentheid, onthouding.
In Continenti, aanſtonts, dadelyk, ſtrax, op ſtaande voet.
Contingentie, geval, gebeurlykheid.
Contingeren, gebeuren, betreffen, aanroeren, aangaan.
Continuatie, aanhouding, volherding, vervolg.
Continueren, aanhouden, volherden, vervolgen.
Contrabanderen, tegen-aanſpannen.

Con-

Contract, over-een-koming, verdrag, overkoming.

Contract-antenuptiaal, Huwelyks-voorwaarden.

Contractant, onderhandelaar.

Contracteren, over-een-komen, verdragen, onderhandelen.

Contradiceren, tegen-ſpreken, tegen-ſeggen.

Contradictie, tegen-ſpraak.

Contraheren, over-een-komen, t'ſamen-handelen, verkorten, intrekken.

Contramanderen, af-ſeggen, tegen-gebieden.

Contrarie, wers, ſtrydig.

Contrarieren, tegen-ſtryden, tegen-ſtreven.

Contrarieteit, ſtrydigheid.

Contra-rol, tegen-boek.

Contrarolleren, tegen-boek houden.

Contravenieren, tegen-gaan, overtreden.

Contraventie, overtreding.

Contraventeur, tegen-ſtrever, overtreder.

Contrey, landſtreek, geweſte.

Contribueren, opbrengen, toebrengen.

Contributie, ſchatting, opbrenging, toebrenging.

Controvers, ſtrydig, tuſſen partyen oneens.

Controverſie, geſchil, twiſt, reden-ſtryd, geding.

Controverteren, twiſten, tegen-kanten, in geſchil trekken.

Contumax, wederſpannig, die gedaagt zynde voor den Regter niet en verſchynt.

Contumacie, wederſpannigheid, hartnekkigheid.

Contumaceren, yemand ſtraffen om dat hy als wederſpannig in Regten niet en verſchynt.

Convaleſceren, geſond werden.
Convenant, verdrag.
Convenient, gevoeglyk.
Convenieren, overkomen, voor regt dagen, paſſen, voegen.
Convenientie, overkomſte, aanſpraak, over-een-komſte, verding, voorwaarde.
Convent, Kloofter, t'ſamen-wooning.
Conventicule, t'ſamen-rotting.
Converſatie, ommegang, hantering, gemeenſaamheid.
Converſeren, ommegaan.
Converteren, omkeeren, verkeeren.
Convicie, ſchelding, toenaam, ſchamperheid, verwyt.
Convinceren, overwinnen.
Convocatie, t'ſamen-roeping, vergadering.
Convoceren, t'ſamen-roepen.
Convoy, geley, vry-geley.
Convoyeren, geleyden.
Copie, afſchrift, uytſchrift, naſchrift, dubbel.
Copieren, uytſchryven, verdubbelen.
Copieux, ruim, rykelyk, overvloedig.
Copuleren, kopplen, t'ſamen-voegen, vergadren.
Cordiaal, openhertig, gulhertig.
Corporaal, Rotmeeſter.
Corpulent, lyvig, dik, grof, onvermogen.
Correctie, verbetring, beriſping.
Correſponderen, over een komen, op malkander paſſen.
Correſpondentie, heymelyke over-een-koming.

Cor-

Corrigeren, verbeetren, regten.
Corroboreren, verſterken.
Corrueren, inſtorten, vervallen, neerſtorten.
Corrumperen, bederven, ymand met giften omkopen, verblinden.
Corruptie, *Corruptele*, quade invoering, omkoping.
Couſtumen, gewoonten, oude herkomen.
Couragie, moed, luſt, wakkerheid.
Couragieux, moedig.
Courant, gereed, vaardig.
Cours, loop, trant.
Courtiſan, een Hoveling.
Courtoſie, beleeftheid.
Courtois, hoofs, heus, beleeft.
Couſin, Neve.
Couvert, dekſel, overdek, ommeſlag.

C R.

Creatuur, Schepſel, Maakſel.
Creantie, *Credentie*, geloofbaarheid, geloofbrief.
Credit, geloof, inſchuld.
Crediteren, gelooven, borgen, vertrouwen.
Crediteur, Schuld-eyſſer, die aan een ander uytleend.
Creëren, maken, verkieſen.
Crimen, ſchuld, miſdaad.
Crimen læſæ Majeſtatis, Hoogſte-magt-ſchending, gequetſte hoogheid.
Crimineel, dat den hals aangaat.

Cri-

Criminele Juſtitie, Bloed-regt, Hals-geregt, Regt van den hoogſten.
Criminele ſaak, hals-ſaak.
Crimineel proces, hals-regt.
Cronyk, Tydboek, Hiſtorie.
Cruël, wreed, hard.

C U.

Culpabel, ſchuldig, ſtrafbaar.
Culperen, beſchuldigen, betigten.
Cultiveren, bebouwen.
Cumuleren, op-hoopen, t'ſamen-hoopen.
Cumulatie, op-hooping, vermeerdring.
Curatele, beſorging, regering, redding.
In Curatele, is onder de toeſigt van een ander geſtelt werden, als men in verloop van ſchulden geraakt.
Curateur, Toeſiender, Regeerder.
Curieus, net, naauwkeurig.
Curieusheyd, nettigheid.
Cuſtodie, een kas, een kooker, een gevangenis.
Cuſtos, een Koſter.

D A.

Damnabel, verdoemelyk.
Damneren, doemen, verwyſen.
Damnatie, verdoeming.
Dangereux, gevaarlyk.
Dangier, gevaar.

Datum, *date*, dag-teykening, aanteykening van dag ende tyd wanneer yets geſchied.
Dateren, den dag by ſchryven.

DE.

Debat, ſtraf-ſchrift, beſtryding, wederlegging.
Debatteren, tegen-ſpreken, wederſpreken.
Debet, ſchuld, ſchuldig.
Debil, ſwak.
Debiliteit, ſwakheid.
Debiteur, Schuldenaar.
Debitrice, Schuldenareſſe.
Decadentie, nedergang, ondergang, verloop van ſaken.
Decerneren, onderſcheiden, beſtemmen, verleenen.
Dechargeren, ontlaſten, bevryden.
Decideren, vellen, beſligten, vonniſſen.
Decifreren, afſchilderen, beteykenen.
Decipieren, bedriegen, uytſtryken.
Declaratie, verklaring, aanwyſing.
Declareren, aanwyſen, verklaren.
Declinatie, buyging, afwyking.
Declineren, afwyken, afgaan, van den Regter daar men voor betrokken is afwyken.
Declinatoire exceptie, behulp-middel om van den Regter af te gaan.
Decreet, beſluit, gebod, laſt, ordonnantie, voornemen.
Decreteren, beſluyten, beveſtigen.
Dedicatie, toe-eygening, opdragt, opoffring.

Deduceren, verhalen, verklaren.
Deductie, verhaal, beleyding, beregt.
Defaljeren, misſen, in gebreeke blyven, banque-rot ſpeelen.
Defaljant, die in gebreeke blyft te komen.
Defalqueren, afflag trekken, weg-nemen, affnyden.
Default, gebrek, als men in Regten ten beſcheyden dage niet en komt.
Defect, gebreeking.
Defenderen, beſchermen, beſchudden, verweeren, bepleyten.
Defenſie, weer, beweering, beſcherming.
Defenſyf, weerbaar.
Defereren, aanbrengen, overgeven, opdringen, verklikken.
Deficieren, ontbreken, misſen.
Definieren, bepalen, uytbeelden, uytſpreken.
Definitie, bepaling, uytbeelding, beſchryving.
Definitief, heel afgedaan, ende uytgeſproken.
Definitief-vonniſſe, Eind-vonniſſe.
Defloratie, ſchoffiering, onteering.
Defloreren, ſchoffieren, ſchenden, onteeren.
Defroyeren, koſt-vry houden.
Degenereren, ontaarden, uyt den aart ſlaan.
Degouteren, walgen, onſmakelyk maken.
Degoute, walging.
Degraderen, affetten, vernedren.
Deguiſeren, vermommen.
Delatie, overdragt.
Delatio juramenti, deeling van eede.

De-

Delectatie, verluſting, vermaak.
Delecteren, verluſtigen, vermaken.
Delegeeren, beſenden, bevel-geven, uytkieſen.
Delegatie, beſending, bevel-geving, overſetting.
Deliberatie, berading, beſinning, opſet.
Delibereren, beraden, raad-ſlaan, beſinnen, overwegen.
Deliberato, met opſet.
Delicaat, lekker, teer, ſagt.
Delict, miſdaad, ondaad.
Delineatie, betrek, bewerp, ontwerp.
Delinieren, afpalen, afmeten, afteykenen.
Delinquant, dader, miſdoender, miſdadig.
Delinqueren, miſdoen, verbeuren.
Delireren, revelen, raaskallen, finneloos zyn.
Delivreren, bevryden.
Delogeren, verhuyſen, verplaatſen.
Demanderen, bevelen, belaſten.
Demanueren, ontledigen, overgeven.
Demigreren, verhuyſen.
Demiſſie, vernedring, affending.
Demitteren, affenden.
Democratie, Volks-regering.
Demolieren, verdelgen, afbreken, afwerpen.
Demonſtratie, vertoog, aanwyſing, na-noeming.
Demonſtreren, betoonen, aanwyſen.
Denegatie, ontſegging.
Denegeren, ontſeggen, afſeggen.
Denominatie, voorſtelling, roeping.
Denomineren, beroepen, ſtellen, voorſtellen.
Denoteren, beduyden, beteekenen.

De-

Denumereren, afrekenen, aftellen.
Denunciatie, aanſegging.
Denuncieren, aanſeggen.
Dependeren, aanhangen, ergens toebehooren, afhangen.
Dependentie, het gene ergens aan, of toebehoord, afhanging.
Deploreren, beſchreyen, bewenen.
Deploratie, bewening, beſchreying.
Deponent, Getuyge.
Deponeren, ter hand ſtellen, neder-leggen, in bewaring geven; Item, tuygen in Regten, verklaren.
Deportement, affetting.
Deporteren, affetten.
Depoſanten, Getuygen.
Depoſeren, betuygen.
Depoſitie, betuyging.
Depoſſideren, ymand uyt zyn goed ſetten.
Deprehenderen, vatten, grypen, gewaar worden.
Deputeren, affenden.
Deputatie, affending.
Deriveren, afleyden, afkomſtig zyn.
Derivatie, afkomſte, afleyding.
Derogeren, afbreken, te niet doen, ontrekken.
Deſavoyeren, af-ſtemmen.
Deſcendent, afkomeling, nedergaande maagſchap.
Deſcenderen, nederdalen, afkomen.
Deſcriberen, beſchryven.
Deſcriptie, beſchryving.
Deſereren, verlaten

De-

Desertie, verlating.

Desert, verlaten, woest, is ook verloopen, gelijk als Appel dat binnen behoorlyken tijd niet en is vervolgt.

Desidereren, vereyssen, begeeren.

Designeren, beteykenen, beduyden, aanwysen.

Designatie, beduyding, toewysing.

Desisteren, afstand doen, ophouden, aflaten.

Desolaat, verlaten, mistroostig.

Desordre, wanschik, wanstal.

Despensier, Schafmeester.

Desperatie, wanhoop, twijffelmoedigheid.

Despereren, wanhopen, twijffelen.

Desperaat, sonder hoop, twijffelmoedig.

Despicieren, affien, verstnaden, veragten.

Dessein, opset, voornemen.

Destinatie, schikking, bestelling, bestemming.

Destineren, toeschikken, bestellen.

Destitueren, ontsetten, verlaten, verstellen, verstieken.

Destructie, verdelging, vernieling.

Destruëren, verdelgen, vernielen, vermoesten.

Detentie, bewaring, ophouding, gevankenis.

Deterioratie, verargering.

Deterioreren, arger maken, verslimmen, verargeren.

Determinatie, afpaling, besluit, bepaling, afsteeksel.

Determineren, afpalen, besluyten.

Deterreren, vervaart maken, afschrikken.

Detestatie, afschrik, verfoeijing, afweering.

Detesteren, afweeren, afgruwen.

Detineren, ophouden, vaſt-houden, gevangen houden.

Detractie, aftrekking.

Detraheren, aftrekken.

Devijs, een Sin-ſpreuk.

Devoir, pligt, uyterſte beſte, vlijt, naarſtigheid.

Devolutie, afgang, vermindring, verloop.

Devolveren, afkomen, afwentelen, afrollen.

Devoot, aandagtig.

Devotie, aandagtigheid.

Dexteriteit, behendigheid.

D I.

Dlaken, Arm-verſorger, Kerken-dienaar.

Dialoge, twee-ſpraak, t'ſamen-ſpraak.

Dicteren, bewoorden, voorſpellen.

Dictum, Spreuke, Segs-woord; Item, het kort inhoud van een Vonniſſe, een Gewijſde.

Diffamatie, ſaamrooving.

Diffameren, ſchande naſeggen, ſaamrooven, agterklappen.

Differentie, verſchil, onderſcheid.

Differeren, verſchillen, uytſtellen.

Difficyl, ſwaar, moeijelijk.

Difficulteren, ſwarigheid maken.

Difficulteit, ſwarigheid, verſchil.

Diffidentie, wantrouwe, ongeloof.

Diffideren, wantrouwen, t'ſamen-ſtellen.

Digereren, verdouwen, verteeren.

Digeſtie, verdouwing.

Digeſta, vergaarde ende t'ſamen-geſtelde uytgetrokke, ofte uytgeleſe ſaken.

Digni-

Digniteit, aanſienlijkheid, ſtaat, waardigheid.
Dilatie, *Dilay*, uytſtel, ſleping.
Dilayeren, uytſtellen, vertrekken, ſlepende houden.
Dilatoire exceptie, behulp-middel om de ſaak uyt te ſtellen.
Dilapideren, verquiſten, door de billen lappen.
Diligent, naarſtig.
Diligentie, naarſtigheid, vlijt.
Diligeren, lieven, liefhebben.
Diminutie, vermindering.
Diminueren, verminderen, verkleynen.
Dimiſſie, ontſlaging.
Dimitteren, vry-laten, vry-ſtellen, ontſlaan.
Dimoveren, verdryven, afwenden.
Directe, regel-regt.
Directie, beſtiering, beleid.
Directeur, Beſtierder, Bewindhebber.
Dirigeren, beſtieren, beleyden.
Dirimeren, ſcheyden, afſcheyden, ontdoen.
Diſavantagie, nadeel.
Diſceptatie, krakeel, redenkaveling.
Diſcepteren, krakeelen.
Diſcerneren, onderſcheyden, onderkennen.
Diſcipline, leering, tugt.
Diſcipel, Leerling, Scholier.
Diſcord, oneenigheid, tweedragt.
Diſcorderen, verſchillen, twiſten.
Diſcordantie, twiſt-ſtemming, verſchil.
Diſcourageren, moet benemen.
Diſcoureren, redeneeren, reden-voeren.

Diſcours, reden-voering, praatjen.
Diſcreet, beſcheyden.
Diſcretie, beſcheydenheid.
Diſcrepantie, verſchil.
Diſcreperen, verſchillen.
Diſerte, beſpraakt.
Diſgratie, ongunſt, ongenade.
Diſjunctie, ſcheyding, verdeeling.
Diſjungeren, van een ſcheyden.
Diſordre, verwerring.
Diſpariteit, ongelijkheid, onparigheid.
Diſpenſeren, quijt-ſchelden, vry ſtellen, uytdeelen.
Diſpenſatie, uytdeeling, vryſtelling.
Diſpenſier, Uytdeeler, Schaf-meeſter.
Diſpliceren, mishagen.
Diſponeren, ſchikken, beſchikken.
Diſpoſitie, een ordentlijke beſtelling, of beſchikking.
Diſpoſityf, kort inhoud, ende beſluit. Item, de Concluſie van een Proces dat beſchreven moet werden.
Diſputatie, redenkaveling.
Diſputeren, redenkavelen, twiſt-redenen.
Diſſentieren, oneens zijn.
Diſſentie, tweedragt, oneenigheid.
Diſſertatie, redeneering.
Diſſerteren, reden-voeren.
Diſſidie, tweedragt.
Diſſimulatie, ontveinſing.
Diſſimuleren, ontveinſen, verbloemen.
Diſſipatie, verſtroijing.

Diſſiperen, verſtroijen.
Diſſolveren, ontbinden, los maken, ontknoopen.
Diſſoluit, ongebonden, los.
Diſſolutie, ongebondenheid, loſſigheid.
Diſtantie, tuſſenheid, wijdte, afſtant.
Diſtenſie, uytſpanſel, uytbreyding.
Diſtinctie, onderſcheid, onderſcheiding.
Diſtingueren, onderſcheiden.
Diſtractie, aftrekking, uytdeeling.
Diſtraheren, aftrekken, uytdeelen, verkoopen.
Diſtribueren, omdeelen, verſpreyden, verdeelen.
Diſtributie, omdeeling, uytdeeling.
Diſtrict, begrip, regts-bepaling, ommering, krits, kring.
Diſſuaderen, ontraden, afraden.
Divers, ongelijk, verſcheyden.
Diverſiteit, verſcheidentheid.
Diverſelijk, verſcheidentlyk.
Diverſimode, verſcheidentlyk.
Diverteren, afwenden, ontwenden, aftrekken, afleyden. Item, ſig ergens onthouden.
Divideren, verdeelen, ſcheiden.
Diviſie, deeling, ſcheyding.
Divortie, Egtſcheyding.
Divulgeren, gemeen maken, rugtbaar maken, verſpreyden.

D O.

DOceren, leeren, onderwyſen, doen blijken.
Doctor, Leeraar, Onderwyſer.
Document, leer-ſtuk, bewijs, betoog.

Dogma, leer-ſtuk, grondt-leer.
Dogmatiſeren, voort leeren, te regt onderwyſen.
Doleantie, beklag.
Doleren, treuren, klagen.
Domainen, Lands inkomen, Gebied, Heerlijkheid.
Domeſtyq, Huiſgenoot.
Domicilie, Woonſtede, Maalſtede.
Domicilie kieſen, plaatſe nemen ende kieſen, in plaats van woonſtede.
Dominatie, heerſchappye, heerſing.
Domineren, heerſen, de meeſter ſpeelen.
Donatie, vrye overgeving, gifte, geſchenk.
Donatio cauſá mortis, Gifte ter ſake des Doods.
Doteren, begiftigen, ten Huwelijk geven.
Dote, Huwlyks goed.
Doüarie, Bruitſchat, morgen-gave.
Doüagiere, Weduwe ende Boedel-houdſter.

D R.

DReſſeren, toerigten, afrigten, toeſtellen, verbeteren.

D U.

DUbbel, uytſchrift, afſchrift, gros.
Dubiteren, dubben, twijfflen.
Duël, kamp, ſtrijd van twee perſoonen, tweekamp, twee-gevegt.
Duplicatie, verdubbling.
Dupliceren, verdubblen.
Dupliceren in Regten, is als den Verweerder antwoort

woort op de weder-antwoort, ofte *replycque* van den Aanlegger, ende is als een verdubbelt, ofte weder-antwoort, het welk *duplycque* genoemt werd.

Durabel, duurſaam, langduurig.

E C.

ECcleſie, Kerke, Gemeente.
Eccleſiaſtyq, Kerkelyk, Geeſtelyk.

E D.

EDeren, uytgeven, openbaren.
Editie, uytgeving.
Edict, gebod.
Educatie, opvoeding.

E F.

EFfect, het gene volbragt, ofte uytgevoert is.
Effectueren, te weeg brengen, uytwerken, uytvoeren.
Effect ſorteren, ſtant grypen, te ſtade komen.
Effective, metter daad.
Efficacie, kragt, werking.
Effigie, afbeeltſel, nabootſing.
Effractie, inbreeking.
Effugie, uytvlugt.

E G.

EGaal, even, gelyk.
Egaleren, even-gelyk maken, evenen.

EL.

E*Lectie*, verkiesing.
E*ligeren*, verkiesen, uytkiesen.
E*legantie*, aardigheid, fraayigheid.
E*legie*, treur-klagt.
E*lideren*, uytvegen, uytdryven.
E*loceren*, verhuuren, te huur laten gaan.
E*logie*, eerspraak.
E*loquent*, welsprekende.
E*loquentie*, welsprekentheid.
E*lucidatie*, verligting, verklaring.
E*lucideren*, verligten, verklaren.
E*luderen*, bespotten, uytstrijken.

EM.

E*Mancipatie*, handligting.
E*manciperen*, vry-maken, sijn eygen meester maken, gelyk een Vader syn Soon doet.
E*maneren*, uytgaan, uytkomen, uytvloeijen.
E*mblema*, een Beeld-werk.
E*mbuscade*, lage, laaglegging.
E*menderen*, verbeteren.
E*minent*, uytstekende, verheven.
E*missie*, afvaarding, uytsending.
E*mollieren*, versagten.
E*mollogeren*, voor goed agten, voor goet kennen.
E*molument*, genot, gewin, profyt, bate.
E*mpescheren*, verhindren, beletten.
E*mpeschement*, verhindring, beletsel.
E*mphasis*, bysin, nadruk

Emphitenſis, erf-pagt-regt.
Employ, beſteding, aanlegging, beſigheid, aanwending.
Employeren, beſteden, aanleggen, beſigen, aanwenden.
Emptie, kooping.
Emulatie, navolging, onderganing, volgſugt.
Emuleren, navolgen, ondergaan, nadoen.

E N.

ENcourageren, moedgeven, moedigen.
Enerveren, ontzenuwen, kragteloos maken.
Engageren, inwikkelen.
Enorm, leelyk, wanſtallig, ongeſchikt.
Enqueſteren, onderſoeken.
Enqueſte, onderſoek, hooren van Getuygen.
Enqueſte valetudinaar, onderſoek, ende het hooren van Getuygen, die oud, ſiek, of anders gevreeſt werden haaſt te ſullen ſterven.
Envie, haat, wangunſt.
Enumeratie, optelling.
Enumereren, optellen, aantellen.
Entrepriſe, aanſlag, voornemen.

E Q.

EQuipagie, uytruſting.
Equiperen, uytruſten.

E R.

ERectie, opregting.
Erigeren, opregten.

Eripieren, ontrekken, ontrukken.
Erreren, miſſen, dwalen.
Erreur, doling, misſlag.

E S.

ESpargne, *eſpergne*, verſparing, ſuynigheid.
Eſſay, proeve.
Eſſentie, weſen, weſentheid.
Eſſenticel, weſentlijk.
Eſtimeren, agten, waarderen.
Eſquadre, *Eſquadren*, Hooft-gedeelte, Wijk, Troep, Slag-ordre.

E V.

EVacueren, ledigen, ontledigen.
Evaluatie, waardering.
Evalueren, waarderen.
g'Evalueer-gelt, gangbaar gelt.
Evaneſceren, verdwynen.
Evenieren, geſchieden, gebeuren, overkomen, toevallen.
Eventus, uytkomſt, geval.
Evertueren, poogen, beſig houden, oeffenen.
Evident, openlyk, blykelyk.
Evidentie, ſchynbaarheid, klaarblyklykheid.
Evictie, uytwinning, afwinning.
Evinceren, uytwinnen, overtuygen.
Eviteren, myden, ſchuwen.
Evoceren, uytdagen.
Evocatie, uytdaging. Item, klagte van geweygert regt.

Exacte,

EX.

Exacte, gauw, nauwkeurig, doorwrogt.
Exactie, af-eiſſing, afperſing, ſchatting.
Exactioneren, ſchatten, overſchatten, afdwingen.
Exaggereren, vergrooten, ophoopen.
Exalteren, verhogen, verheffen.
Examen, *Examinatie*, onderſoek, proef.
Examineren, beproeven, ondertaſten, toetſen, ondervragen.
Excederen, te boven gaan.
Excelleren, uytſteeken, overtreffen, uytmunten.
Exceptie, uytneming, uytſondring, verſet.
Exces, overdaad, overmaat.
Exceſſyf, overdadig, overſtallig.
Excipieren, uytſondren, uytnemen.
Exciteren, opwekken, gaande maken.
Exclameren, uytroepen, uytſchreeuwen.
Excluderen, uytſluyten.
Exclus, uytbeſondert.
Excogiteren, beſinnen, verſinnen.
Excommunicatie, Gemeent-verbanning.
Excommuniceren, bannen, uytſluyten, uyt de Gemeente bannen.
Excuſeren, ontſchuldigen.
Excuſſie, afperſing.
Executeren, uytregten, tot voldoeninge dwingen, te werk leggen.
Executeur, een Uytvoerder, een Pander, Deurwaarder.
Teſtamentaire Executeur, Erf-uyter, die des Boedels ſaken reddet.

Exe-

Executie, uytvoering, uytwinning.
Executorie, uytwinning-brieff.
Execrabel, afgryflyk, vervloeklijk.
Exempel, voorbeelt.
Exempt, vry, uytgenomen, bevryd.
Exemptie, vryding, vrydom.
Exequeren, vervolgen, volbrengen.
Exerceren, *exerciteren*, oeffenen, bedienen.
Exercitie, oeffening.
Exhererederen, onterven.
Exhiberen, bybrengen, voordragen, voor den dag brengen.
Exhibitie, aanwyfing, opwyfing, voordraging.
Exhorteren, aanmanen, aanporren.
Exigentie, vereis.
Exigeren, afeiffen, afvordren.
Exilie, ban, uytbanning.
Eximeren, vry koopen.
Exiſteren, *exſteren*, in weſen zijn.
Exiſtentie, weſentheid.
Exſtimeren, ſie *Æſtimeren*.
Exorneren, oppronken, uytruſten.
Exonereren, ontladen, ontlaſten.
Exſpecteren, verwagten.
Expedieren, redden, afvaardigen, voldoen.
Expeditie, afvaardiging.
Expedient, afgeregt, gevoeglyk, bequaam.
Experientie, ondervinding.
Experimenteren, ondervinden, onderſoeken.
Expert, ervaren, onderſogt, kloek.
Exſpireren, verſcheiden, eindigen.

Exſpiratie, uytgang, einding.
Expliceren, ontvouwen, uytleggen, verklaren.
Explicatie, uytlegging.
Exploot, uytwerking, te werk legging.
Exploteren, te werk leggen, uytvoeren.
Exponeren, uytleggen, verklaren.
Expoſitie, uytlegging, verbreeding.
Expres, uytdruklyk.
Expreſſeren, uytdrukken.
Expreſſie, uytdrukking.
Exprimeren, uytdrukken, uytdouwen.
Exprobreren, verwijten.
Exprobratie, verwyt, verſmading.
Ex profeſſo, opentlyk, met voordagt.
Expurgeren, ſuyveren, reynigen.
Exquis, *exquiſit*, uytgeleſen, nauwkeurig.
Ex tempore, uyt de vuiſt, metter haaſt.
Extenderen, uytrekken, uytbreyden, uytſpannen.
Extingueren, uytbluſſen, dooven.
Exſtirperen, uytroeyen.
Extolleren, verheffen.
Extorqueren, afperſſen.
Extorſie, afperſſing.
Extract, kort begrip, uyttrekſel.
Extraheren, uyttrekken, in 't kort ſtellen.
Extra-judicieel, buyten Regts-dwang, buyten Dingtalig.
Extraordinaris, ongewoon, ongemeen.
Extravagant, hoog-loopende, hoog-gaande.
Extravageren, hoog loopen, uyt het ſpoor ſlaan.
Extreem, uytnemende.

Extremiteit, uyterſte.

Exulteren, opſpringen, hupplen.

Exunderen, overvloeijen, uytvloeijen.

Exuë, is een ſeekre Schatting, die betaalt werd by de Borgers van een Stad, eer ſy in een andre Stad mogen vertrekken, anders als met conſent, of haar Poorter, of Borger-regt mogen ontſeggen, volgens Privilegie elke Stad daar van in 't byſonder verleent.

F A.

Fabel, vertelling, verdigtſel, klugt, quak.

Fabuleus, beuſelagtig.

Fabriceren, verçieren, verdigten, timmeren.

Fabrijk, Bouw-meeſter, Roy-meeſter.

Facete, boertig.

Facetieux, boertig, boertagtig, geneuglyk.

Facil, ligt.

Faciliteit, ligtigheid.

Faciliteren, het werk verligten.

Facit, het ſlot van de rekening, maakt, doet.

Facteur, die de ſaken van een ander dryft. Bewind-hebber.

Factie, t'ſamen-rotting.

Factieus, oproerig.

Faculteit, vermogen, vermogentheid, magt.

Facunde, welſprekentheid.

Faljeren, miſſen, gebreken.

Falcidie, afkorting, affnyding.

Falcidia portio, is het vierendeel van de erffeniſſe dat

dat den Erfgenaam vermag af te trekken die met al te veel Legaten beſwaart is.

Fallatie, valsheid, bedrieglykheid.

Falſaris, Vals-aart, een bedrieger, die valſe Inſtrumenten maakt.

Fameus, berugt, bekent, rugtbaar.

Fameus libel, een faamroovend geſchrift.

Familiaar, gemeenſaam, huisgemeen.

Familie, huisgeſin.

Fantaſie, inbeelding, eygenſinnigheid.

Fantaſtyk, eygenſinnig, byſinnig, vies.

Faſtidie, walging, zadheid.

Faſtidieren, walgen, zad maken.

Fataal, noodlottig, noodſchik, noodſchiklyk, doodelyk.

Fatalien, Ding-dagen, Pleit-dagen.

Fatalia appellationum, den tyd binnen de welke men moet appelleren.

Fatigatie, vermoeijing.

Fatige, vermoeytheid.

Fatigeren, vermoeijen.

Fatſoen, geſtalte, form, gedaante.

Fatum, Noot-lot, Noot-dwang.

Faulte, gebrek, feyl.

Faveren, begunſtigen, gunſtig zijn.

Faveur, gunſte.

Favorabel, gunſtig.

Favoryt, Gunſteling.

Fauteur, Gunſt-drager, en Mede-pleger.

Feyten,

F E.

F*Eyten*, Schriftuuren, inhoudende, 't gene men betoonen, ofte bewyſen wil.
F*eliciteit*, welvaart, voorſpoet, geluk.
F*emenyn*, wyflyk, vrouwlyk.
F*elonie*, ontrouwe, ofte ſinaatheid.
F*enyn*, vergift, dood-ſpys.
F*erien*, Vier-dagen, Oorlof-dagen.
F*eſteren*, beleefdelyk onthalen.
F*eſtinatie*, verhaaſting.
F*eudaal*, ofte F*eodaal*, Leengoed, Leenroerig.

F I.

F*Iat*, het geſchiede alſoo, 't is goet.
F*ictie*, verſiering, verdigtſel.
F*ideicommis*, erf-beveling, erf-betrouwing, erf-lating over de hand.
F*ideicommiſſarius*, Erfgenaam met laſt van overgifte.
F*idejuſſor*, Borge.
F*idel*, getrouw.
F*iducie*, betrouwing.
F*igure*, geſtalte, afbeeltſel, prent.
F*iguratie*, beelts-gewys.
F*igureren*, afbeelden, verbeelden.
F*in*, einde.
F*inalyk*, eindelyk, glat af.
F*ineſſe*, vond, loosheid, liſt, practyque om yets uyt te voeren.
F*ingeren*, çieren, bootſen.
F*irmament*, Starren-hemel, Uytſpanſel.

F*ir*-

Firmeren, veſtigen, geſtadigen.
Fiſcaal, Graaflykheids, ofte Lands Schat-bewaarder, Verſorger.
Fiſce, Lands Schat-Kiſt.

F L.

FLatteren, pluimſtryken, vleyen.
Fleur, bloem, bloeyſel.
Floreren, bloeijen, welvarende zyn.
Floryn, een gulden.
Fluctuëren, ſwerven, ſwalpen, ſukkelen.

F O.

FOly, een blad.
Folie, malligheid.
Fontein, Bron, Wel.
Force, gewelt, magt.
Forceren, bemagtigen, verkragten, overweldigen.
Forme, vorm, gedaante.
Formaliteit, gedaante, geſtalte, aanſtelling.
Formaliſeren, tegen aankanten, tegen kanten, opmaken.
Formeren, maken, toeſtellen.
Formulier, voorſchrift, leeſt.
Fornicatie, hoerdery, ſmuyk-min.
Fortificatie, ſterkmaking.
Fortificeren, verſterken.
Fortreſſe, Sterkte, Slot, Fort.
Fortuyne, geluk, kanſſe, avontuur.
Foveren, koeſteren, toegedaan zyn, ophouden, aanhangen.
Fourneren, verſchaffen, opbrengen, overbrengen.

F R.

Fraude, bedrog, argliſt.
Frauderen, bedriegen.
Freneſie, krankſinnigheid.
Frequent, veelvuldig, veelvoudig, vaak.
Frequenteren, bewandelen, doorwandelen, bywoonen.
Frivool, beuſelagtig, leuragtig, ſlegt.
Fructueux, vrugtbaar.
Fruſtre, te vergeefs.
Fruſtreren, vrugteloos maken, benemen.

F U.

FUgeren, vlugten, vlieden.
Fuge, vlugt.
Fugityf, voorvlugtig, banquerot.
Fulmineren, blixemen, raſen, woeden, uytbulderen.
Functie, ampt, bediening.
Fundament, grond-veſt, grond.
Fundatie, grondlegging.
Funderen, veſtigen, vaſt ſtellen.
Furie, woede, verwoedheid, raſernye.
Furieux, dul, raſende, woedig.
Furneren, verſchaffen, opbrengen.

G A.

Gabelle, Tol.
Gage, wedde, huurloon, huur, winſt, beſolding.
Gageren, beſolden, beloonen.

Ga-

Garanderen, waren, waarborgen, ontheffen, vergoeden.

Garant, waarschapen, waarborg, verhaal.

Gauderen, verblyden.

GE.

GEdelegeerden Regter, een gewesen ende gestelden Regter.

Gemineren, verdubbelen.

Genealogie, Geslagt-tafel, Afkomste, Geslagtboom.

Generaal, gemein, algemein.

Generaliteit, Algemeenschap, Land-gemeenschap.

Genereus, grootmoedig, edelmoedig.

Gentil, edel.

Geraffineert, afgevaardigt.

Gerequireerde, Verweerder, tegens dewelke eenig versoek gedaan werd.

Geste, gebaar, manier van doen.

Gesten, geschiedenissen, daden.

GL.

GLorie, lof, roem, heerlykheid, luister.

Glorieren, roemen, verblyden.

Glorieus, loflyk, lofryk, beroemt, heerlyk.

Gloss, uytlegging.

Glosseren, uytleggen, verklaren.

GO.

GOevernement, bestiering, Plaats-voogdy.

Goeverneren, bestieren, beheersen.

Goeverneur, Voogt, Land voogt, Stads-voogt, Ruwaart, Bewinds-man.

G R.

GRaad, trap, lid.
Gramatſe, vremt gebaar, grille.
Graſſeren, ſtraatſchenden, woeden, rooven.
Gratie, goetgunſtigheid, genade, dankſegging, quytſchelding, vergunning, gunſt-geving.
Gratieus, goetgunſtig, lieftallig.
Gratuleren, dankſeggen, geluk wenſen, ſig wel belooven.
Gravamina, ſwarigheden, beſwaarniſſen.
Graveren, beſwaren, quetſen, in-etſen, inſnyden.
Graviteit, deftigheid, ſtatigheid.
Grieff, hinder, quetſing, ſchade, ſwaar, moeylyk.
Griffie, Stuk-kamer, Schryf-kamer, Ley-pen.
Griffier, Hof-ſchryver.
Gros, het gene uyt de kladde in 't net geſtelt is.
Groſſeren, in 't net ſchryven.
Groſſier, Groot-handelaar, Gros-handelaar.

H A.

HAbyl, afgeregt, bequaam, geſchikt, behendig, heblyk.
Habiliteit, behendigheid, bequaamheid, gaudadigheid.
Habiliteren, bequaam maken.
Habyt, Kleed, Kleeding.
Habitatie, woonſtede, wooning.
Habiteren, bekleeden.

Hal-

Hallucinatie, dwaling.
Hanteren, behandelen, omgaan.
Harangue, beweeg-reden, vertoog.
Harmonie, wel-luydinge, eenſtemmigheid, overeen-ſtemming, t'ſamen-ſtemming, ſoet-luydigheid.
Harmonice, t'ſamen-ſtemmelyk.
Havery, ongeluk, ongeval.
Hazard, lot, gevaar, avontuur, kanſſe.
Hazarderen, wagen.

HE.

HEgte, *hegtenis*, gevankenis.
Heraut, Wapen-voogt, Wapen-drager, Wapen-heer, Schilt-voerder.
Heres, Erfgenaam, Oir.
Herederen, erven.
Herediteit, erf-goed, erf-deel.
Hereſie, Kettery, ſtyffinnigheid, eenſinnigheid.
Hermaphroditen, Man wyven.
Heroïq, heldig, heerlyk.
Heremyt, Kluyſenaar, Wout-broeder.

HI.

HIpocryt, een veinſer, een ſchynheylig.
Hipocriſie, geveinſtheid, ſchynheyligheid.
Hiſtorie, Geſchiedenis, Verhaal, Gedenk-ſchrift, Geſchigt, Geſchigt-brief,

HO.

Homicidie, doodſlag.

Homicide, Doodslager.
Homilie, Gesprek, Redeneering.
Homologeren, goetkennen.
Homage, manschap, huld.
Honeur, eer.
Honorabel, eerlyk, eerbaar.
Honoreren, eeren.
Horologie, Uurwerk, Sonnewyser, Wekker.
Horreren, verschrikken, afgryzen.
Horreur, afschrik.
Horribel, schriklyk, grouwelyk.
Hortatie, vermaning.
Horteren, vermanen, aanporren, aanmoedigen aanmanen.
Hospes, Waard, Gasthouder.
Hospitaal, Herberg, gasthouding, Gasthuis, gastvry.
Hospitaliteit, huisvesting, gastvryheid, herbergsaamheid, waardschap.
Hostagie, Pand, Gysel.
Hostie, Zeeg-offer.
Hostiliteit, vyantschap.

H U.

HU*mane*, menschelyk, beleeft, heus.
Humaniteit, beleeftheid, mensheid.
Humble, nedrig, demoedig.
Humeur, vogt, eygen-aart, sinlykheid.
Humiliteit, nedrigheid, ootmoedigheid.

H Y.

HY*mne*, Lof-sang.
Hypocrise, veinsing.

Hypo-

Hypocryt, Huygelaar, Geveinsde.
Hypotheeq, Onderpand, Tegenpand, Grondpand, Vesting.
Hypothequeren, vestigen, veronderpanden.

J A.

JActantie, beroeming.
Jacteren, beroemen.
Jacture, verlies, weg-werping.
Jaloers, belgsiek, belgsugtig, min-yverig.
Jaloesie, belgsugt, minne-nyt, na-yver, min-yver.

I D.

IDeen, voorbeeldsels, bewerpsels, ontwerpsels.
Idioot, ongeleerde, ongeletterde, weet-niet.

I G.

IGnobel, onedel.
Ignominie, naamschending, schandvlek, schande, oneer.
Ignominieus, schandelyk, smadelyk, naamschendig, eerloos.
Ignorant, weet-niet, weet-loos, onkundig.
Ignorantie, onkunde, onwetenheid, onbedagtheid.
Ignoreren, onkundig zyn, niet weten.

I L.

ILlaberen, insluypen.
Illatie, inbrenging, invoering, besluit.
Illatyf, dat ingebragt kan werden.
Illegaliteit, oneven-gelykheid.
Illegitime, onwettelyk, bastaart.

Illiquide, onklaar, oneffen.
Illuderen, beſpotten, beguyglen.
Illuſie, beſpotting, beguygling, ſcherts.
Illuſoir, beſpottelyk.
Illuſtratie, verligting, doorſchyning.
Illuſtre, doorlugtig, edel.
Illuſtreren, doorligten, doorheldren, doorlugtigen, verklaren.

I M.

IMago, beeld, gelykenis.
Imaginatie, inbeelding.
Imagineren, inbeelden.
Imbecilliteit, ſwakheid, onſterkheid.
Imitatie, navolging, nabootſing.
Imiteren, navolgen, nadoen.
Immediate, onmiddelyk.
Immediatelyk, eensklaps, ſonder middel, onmiddelyk.
Immemoriaal, ondankbaar, boven geheugen.
Immenſe, onmetelyk.
Immeuble, ontilbaar, onbeweeglyk, onroerend.
Immineren, boven 't hooft hangen, genaken.
Immiſceren, inmengen, ondermengen.
Immobile, ontilbaar, onbeweeglyk.
Immoderatie, onmatigheid.
Immoderate, onmatig.
Immodeſt, onzedig, ongeſchikt, ontugtig.
Immodeſtie, onzedigheid, ontugt.
Immutabel, onwiſſelbaar, onveranderlyk.
Immuniteit, onbelaſtheid, vryheid, vrydom.
Impar, oneven, ongelyk, onpaar.

Impa-

Impariteit, onevenheit, onpaarheid.
Impartieren, mededeelen.
Impatibel, ongedoogſaam, onlydelyk, onverdraaglyk.
Impatient, onlydſaam, onverduldig.
Impatientie, onlydſaamheid, onverduldigheid, ongedult.
Impedieren, verhindren, beletten.
Impediment, belet, hindring.
Impelleren, aanſtouwen, dryven.
Imperateur, Keyſer, Veldheer, Gebieder.
Impereren, gebieden, bevelen, heerſchappen.
Imperfect, onvolmaakt, onvolkomen.
Imperfectie, onvolmaaktheid, onvolkomentheid.
Imperiaal, Keyſerlyk.
Imperſoneel, onperſonelyk.
Impertinent, ongerymt, ſlordelyk, onhebbelyk.
Impetrant, verwerver, verkryger, verſoeker.
Impetreren, verwerven, verkrygen.
Impetueus, ongeſtuymig, heftig.
Impiëteit, godloosheid, ongodvrugtigheid.
Implacabel, onverſoenlyk.
Impleren, vervullen.
Implicatie, invouwing, inwikkeling.
Impliqueren, *Impliceren*, } invouwen, inwikklen, bevangen,
Imploratie, aanroepinge.
Imploreren, aanroepen.
Imployeren, ſiet *Employeren*.
Imponeren, opleggen, bedriegen, te laſte leggen.
Important, groot, gewigtig.

Importantie, gewigtigheid.
Importeren, belangen, bedragen.
Importuin, overlaſtig, onbeſchoft.
Importuneren, overlaſten, laſtig zyn, dringen.
Importuniteit, overlaſt, dwang.
Impoſeren, opleggen, laſtleggen.
Impoſitie, oplegging, oplage, ſchatting.
Impoſſible, onmogelyk.
Impoſture, bedrog.
Impoſt, Schattinge.
Impotent, onmagtig.
Impotentie, onmagtigheid, onmagt, onvermogentheid.
Imprecatie, toewenſing, vloek, quaatwenſing.
Impreſſie, indrukking, drukſel, print-drukking, indrukſel, inbeelding.
Imprimeren, indrukken, inprinten.
Improberen, quaat keuren, quaat agten, wraken.
Improbitas, onvroomheid, ondeugt.
Imprudent, onwys, onvoorſigtig.
Imprudentie, onwysheid, onvoorſigtigheid.
Impudicq, onkuys, onſchamel, oneerbaar.
Impugneren, bevegten, beſtryden.
Impulſie, opſtoking, aandryving.
Impuniteit, ongeſtraftheid.
Imputatie, wyting, aantyging, toemeting, toereekening.
Imputeren, wyten, aantygen, toemeten, toerekenen.

I N.

Inadvertentie, onbedagtſaamheid, reukeloosheid, agteloosheid, onwetenheid.

Inaliënabel, onwankelbaar, onvervreemtbaar.
Inartificiaal, onkonſtig.
Inæqualis, onevengelyk.
Inæqualitas, ongelykheid, onevengelykheid.
Incapabel, onvatbaar, begrypeloos, onbevattelyk.
Incapaciteit, onvatbaarheid.
Incarnatie, Vlees-wording, Mens-wording, Bevleyſing, Tyd-ſchrift, Tal-ſchrift, Tyd-beſchryving.
Incarceratie, kerkring, gevangenis, hegte, hegtenis.
Incarcereren, kerkren, vangen.
Incertitude, onſekerheid.
Inceſte, bloedſchande.
Incident, inval, voorval, invalling.
Incideren, inſnyden, opſnyden, voorvallen, tuſſenvallen, etſen.
Incipiëren, beginnen.
Inciſie, inſnyding, doorſnyding, opſnyding.
Inciteren, aanporren, opſtoken, aanritſen, aanlokken.
Incivil, onburgerlyk, onheus, onbeleeft.
Inciviliteit, onburgerlykheid, onheusheid, onbeleeftheid.
Inclinatie, toeneyging, neyging.
Inclineren, toeneygen, neygen.
Incluys, ingeſloten, inbegrepen.
Incluſive, binnen gerekent.
Incogitabel, onbedenkelyk.
Incommodatie, ontryving.
Incommoditeit, ongelegentheid, ongemak, ongeryf.
Incommunicabel, onmededeelbaar.

Incommoderen, ontrieven, ongelegentheid maken.
Incomparabel, onvergelykelyk.
Incompatibel, onverdraaglyk, onlydelyk, niet overeen-komende.
Incompetent, onbehoorlyk, onwettig, ononderhorig.
Incompetenten Regter, ononderhorigen Regter.
Incomprehenſibel, onbegrypelyk.
Inconſtant, onſtandvaſtig, wiſpeltuurig.
Inconſtantie, onſtandvaſtigheid, wiſpeltuurigheid, ongeſtadigheid.
In continenti, dadelyk, ſtrak, op ſtaande voet.
In convenien, ongeval, miſval, ongeluk.
Incorporatie, inlyving.
Incorporeel, onlighamelyk.
Incorporeren, inlyven, innemen.
Incorrect, onverbetert, gebreklyk.
Incorruptibel, onverderflyk.
Incredibel, ongelooflyk.
Incrementum, ryſing, aanwaſſing.
Increpatie, bekyving.
Increperen, bekyven, buldren.
Inculceren, inſcherpen.
Inculpabel, onſtraflyk.
Inculperen, beſchuldigen.
Inculqueren, inſtampen, inſcherpen.
Incumberen, opleggen, opſteunen, aanvordren, voor hebben.
Incurabel, ongeneeſlyk.
Indemneren, ſchadeloos houden, vry houden.
Indemniteit, ſchadeloosheid, vryhouding.

Inde-

Independens, onverbonden, onafhangig, van niemand afhangende.
Independentie, onafhangelykheid.
Indictie, aanſegging, oplage, tyd-gebod, aanrading.
Indifferent, eenderley, onverſcheydelyk, even eens.
Indigentie, behoeftigheid.
Indignatie, verantwoording, onwaardigheid, euvelneming.
Indirect, kroms weegs, aver-regts.
Indiſcreet, onbeſcheiden.
Indiſcretie, onbeſcheydenheid.
Indiſpooſt, ongeſtelt, ongeſond.
Indiſpoſitie, ongeſteltheid, ongeſontheid.
Indiſſolubel, onloſlyk.
Individuum, ondeelyk, byſonder.
Indole, inborſt, aart.
Indubitabel, ontwyffelbaar.
Induceren, invoeren, inleyden, aanraden, wysmaken, onderwyſen.
Inductie, aanrading, invoering, invoeging, indrang.
Indulgentie, gedoging, toelating, vrygeving, verwilliging, lekkreſpyſing, aflaat.
Induſtrie, gaauwigheid, wakkerheid, kloekheid, naarſtigheid, vernuftigheid.
Inegaal, oneffen, ongelyk.
Inegaliteit, oneffentheid, ongelykheid.
Ineptie, ongerymtheid, onbequaamheid.
Inertie, vadſigheid, luyheid.
Ineſtimabel, onſchattelyk, onwaardeerlyk.
Inevitabel, onvermydelyk.
Inexcuſabel, ſchuldbaar, onverſchoonlyk.

Inexpert, ongeoeffent.
Inexplicabel, onuytleggelyk.
Inexpugnabel, onwinbaar, onverwinnelyk.
Infaam, eerloos.
Infameren, faamroven, ſchantvlekken.
Infamie, ſchantvlek, faamrooving.
Infantie, kindsheid, onmondigheid.
Infect, ſtinkent, beſmet.
Infecteren, beſmetten.
Infereren, invoeren, inbrengen.
Infeſteren, beledigen, bekommeren.
Infidel, ontrouw, trouwloos.
Infideliteit, ontrouwigheid, trouwloosheid.
Infirmiteit, onſterkheid, ſwakheid, losheid.
Inflammatie, ontſteking.
Inflatie, opblaſing, ſwelling.
Infligatie, aanſlaning.
Influentie, invloeijing.
Informatie, kundſchap, berigting, beſcheid, kennis, invorming, bevorming, verneem-ſchrift.
Informeren, kennis nemen, kundſchap doen, berigten, onderwyſen, bevormen.
Infortuin, ramſpoed, ongeluk.
Infracteur, inbreker, overtreder.
Infractie, inbreuk.
Infringeren, breken.
Infructueus, onvrugtbaar.
Infuſie, inſtorting, doorgieting.
Ingenieur, Bolwerker, Veſt-bouwer, Vernufteling, Sterkt-bouwer.
Ingenieus, ſinryk, verſtandelyk.

Ingereren, indringen.
Ingratitude, ondankbaarheid.
Ingredient, inmengſel.
Ingredieren, intreden.
Ingreſſie, intreding, ingang.
Inhabil, onbequaam, onabel.
Inhabiliteit, onbequaamheid.
Inhabitabel, onbewoonlyk.
Inhærentie, inhanging.
Inhæſie, inhanging, aanhanging.
Inhereren, inhangen, inblyven.
Inhoneſt, eerloos, oneerbaar.
Inhumaan, onbeleeft.
Inimicitie, vyantſchap.
Iniquiteit, ongeregtigheid, onbillikheid.
Iniq, onregtvaardig, onregt, onregtmatig.
Injunctie, beveling.
Injungeren, toevoegen, opleggen.
Injurie, ongelyk, onregt, hoon.
Injurieren, verongelyken, hoonen.
Injuſte, onregtvaardig.
Injuſtitie, onregtvaardigheid, ongeregtigheid.
Innavigabel, onbevaarlyk.
Innocent, ſchuldeloos, onnooſel.
Innocentie, onnooſelheid.
Innovatie, vernieuwing.
Innoveren, vernieuwen.
Innumerabel, ontelbaar, ontallyk.
Inobedient, ongehoorſaam.
Inproviſo, onverſiens.
Inquieteren, ontruſten.

Inquiëtatie, } ontrusting, onrust.
Inquiëtude, }

Inquireren, onderzoeken, doorsnuffelen.

Inquisitie, onderzoek.

Inquisiteur, Onderzoeker, Onderzoek-meester, Ketter-meester.

Insanabel, ongeneeslyk.

Insanie, dolligheid.

Insatiabel, onverzadelyk.

Inscriptie, opschrift.

Inscrutabel, ondoorgrondlyk.

Insensibel, ongevoelyk.

Inseparabel, onscheidelyk.

Insereren, insetten, invoegen, inlyven.

Insertie, invoeging.

Inserveren, bedienen, yemand ten dienst staan.

Insidie, belaging, schuil-hoek, list.

Insignie, kenteyken.

Insimuleren, betigten.

Insinuatie, inschryving, te kennen-geving, waarschouwing, verwittiging.

Insinueren, indringen, invleyen, inschuyven, te kennen geven, aanmelden, verwittigen.

Insisteren, aanstaan, volharden, aanhouwen.

Insolent, moetwillig, ongewoon, overdadig.

Insolentie, moetwilligheid, moetwil, dertelheid

In solidum, ganschelyk, geheelyk.

Insolvent, onvermogent te betalen.

Inspectie, beschouwing, aanschouwing.

Inspectie oculair, besigting, baarblyklykheid, beschouwing.

Inſpiratie, inblaſing, aanblaſing, ingeving.
Inſpireren, inblaſen, aanblaſen.
Inſtantie, aanhouding, volſtandigheid, gedurigheid, begin.
Inſtauratie, herſtelling, opregting, vernieuwing, weer-opregting.
Inſtaureren, opregten, vernieuwen, herſtellen.
Inſtigatie, aanſtouwing.
Inſtigeren, opſtoken, aanſtouwen, dryven, ophitſen.
Inſtinct, drift, ingeving, inblaſing.
Inſtituëren, inſetten, onderwyſen, inſtellen.
Inſtitutie, inſetting, onderwyſing, inſtelling.
Inſtructie, onderregting, toeregting, berigt, narigting, onderwys.
Inſtruëren, onderregten, toeregten, ſchriftelyk bewyſen.
Inſtrument, Tuyg, Werk-tuyg, Handel-tuyg; Gereetſchap, rigting, Handel-tuygſchrift.
Integriteit, deegelykheid, opregtigheid, louterheid.
Intellect, vernuft, verſtant, kennis.
Intelligentie, kundſchap, verſtand, kennis.
Intemperantie, ongematigtheid.
Intenderen, beoogen, voor-hebben, natragten.
Intentie, oogwit, oogmerk, opſet, voornemen, opſetting.
Intenteren, onderſtaan, aanleggen, aanwenden.
Intercederen, tuſſen-ſpreken, bemiddelen.
Interceſſie, bemiddeling, tuſſen-komſt.
Intercipiëren, onderſcheppen.

Interdiceren, verbieden.
Interdict, verbod.
Intereſſeren, beſchadigen, benadeelen, verkorten.
Intereſt, ſchade, nadeel, belang, woeker.
Interjectie, inworp, inwerpſel, tuſſen-ſtelling.
Interinement, geſtant-doening.
Interineren, geſtaden, voor goet keuren.
Interlocutie, tuſſen-ſpraak, tuſſen-oordeel, by-vonniſſe.
Interloqueren, tuſſen-ſpreken.
Interlocutoire, tuſſen-oordeel
Interlocutoir-Vonniſſe, by-vonniſſe.
Intermitteren, ophouden, aflaten, verpooſen.
Intermiſſie, aflatinge, verpooſinge, tuſſen-komſt.
Interpellatie, inſpraak, tuſſen-ſpraak, verſoek, aan-ſpraak.
Interpelleren, inſpreken, tuſſen-ſpreken, verſoeken, ſteuren, behindren.
Interponeren, *Interpoſeren*, } tuſſen-ſtellen.
Interpoſitie, tuſſen-ſtelling.
Interpretatie, uytlegging, bedied, vertaling, verklaring, vertolking.
Interpreteren, uytleggen, verklaren.
Interrogatie, ondervraging.
Interrogatorien, vraagſtukken.
Interrogeren, ondervragen.
Interrupt, afgebroken.
Interruptie, afbreking, tuſſen-valling.
Interval, tuſſenheid, tuſſen-val.
Interventie, tuſſen-komſt.

Interveniëren, tuſſen-komen.
Intimatie, aankundiging, bekend-making.
Intimeren, ontbieden, aankundigen.
Intimeren, vertſaagen, vreeſe aanjagen.
Intituleren, naam-noemen, benamen.
Intolerabel, onverdraaglyk.
Intoneren, voorſingen.
Intractabel, onhandelbaar, bars, onreklyk.
Intricaat, verwart, verſtrikt.
Intricatie, verwarring, verſtrikking.
Intriqueren, verſtrikken.
Introduceren, invoeren, inleyden, inbrengen.
Introductie, inleyding.
Intuit, opſigt, aanblik, inſigt.
Invaderen, aanvallen, invaren.
Invalide, onſterk, onbeſtandig, dat niet beſtaan en mag.
Invariabel, onveranderlyk.
Invaſie, aanval, inval.
Invectyf, laſtering, beſchuldig, doorſtryking.
Inventaris, opſchryving van goederen, Inhoud; Staat, Boel-ſchrift.
Inventariëren, opſchryven, beſchryven, Boel-beſchryven.
Inventeren, vinden, uytvinden.
Inventie, vinding, vond, bevinding.
Inverſie, omkeering.
Inverteren, omkeeren.
Inveſtigeren, opſpeuren, navorſen.
Inveſtiture, inſtelling.
Invincibel, onwinbaar,

Inviolabel, onſchendbaar.
Invitatie, noodiging.
Inviteren, aanporren, noodigen.
Inundatie, overvloeijing, water-oploop.
Invocatie, aanroeping.
Invoceren, aanroepen, beroepen.
Involveren, inwikkelen, inwinden.
Involutie, inwikkeling, inwinding, inwenteling, beſtrikking.
Inutil, onnut.

J O.

JOncture, voeging, gelid, gewrigt.
Journaal, daglyſt, Dag-boek, Dag-regiſter.

I R.

IRacundie, gramſchap.
Ironie, ſchim-reden, ſchars, ſpot-ſpreuk.
Irraiſonnabel, onredelyk, onbillyk.
Irrationaal, onredelyk.
Irregulier, ongemeen, ongeſchikt.
Irreparabel, onverbeterlyk, onvergoedelyk.
Irreprehenſibel, onberiſpelyk.
Irreverentie, oneerbieding, oneerbiedigheid.
Irrevocabel, onwederroeplyk.
Irrideren, begekken, belaggen, beſpotten, beſchimpen.
Irriteeren, tergen.

I S.

ISagoge, Inleydinge.
Iſſue, uytgang, uytkomſt, uytgang-regt.

Item,

IT.

ITem, desgelyks, insgelyks, soo ook.
Iteratie, hervatting.
Iteratyf, meermaals.
Itereren, hervatten, herhalen.

JU.

JUbilee, Luyt-jaar, Juyg-jaar.
Jubileren, verheugen, juygen.
Judicature, Vonnis, Regt-pleging.
Judiceren, oordeelen, regten, wysen.
Judiciaal, geregtelyk, regtsprekelyk.
Juge, Regter.
Jugement, Oordeel, Regt.
Jugeren, regten, oordeelen.
Juncture, voeging, lit.
Juramentum, Eed.
Juratoir, by Eede.
Cautie juratoir, Borgtogte, ende belofte by eede van 't Gewysde te voldoen, ende syn Persoon, of Goedren niet te versteken, of te vervremden.
Jurisprudentie, Regts-kunde.
Jureren, sweeren.
Jurisdictie, Regts-dwang, Regts-gebied, Regts-magt, Regts-ban.
Jurisconsulte, Jurist, } Regts-geleerde.
Jus Reale, Beheering.
Jus Personale, Inschuld.
Jus Gentium, Volker-wet, Volker-regt.
Jus Civile, Burger-wet, Burger-regt.

Jus Publicum, Gemeene Land-wet.
Jus Privatum, byſonder Burger-Regts-wet.
Jus ſuccedendi ab inteſtato, Verſterf-regt.
Jus Poſſeſſionis, Beſit-regt.
Juſticieren, Geregts-dienaar, Rigteren.
Juſticier, Regter.
Juſtitie, Geregt, Geregtigheid, Regtvaardigheid.
—— *Diſtributiva*, begevende.
—— *Commutativa*, vergeldende.
Juſtificatie, regtvaardigmaking, regtvaardiging.
Juſtificeren, ontſchuldigen, vry-ſpreken.
Juveren, helpen.
Juweelen, Kleynodien.

L A.

Labeur, arbeid.
Laboreren, *labeuren*, arbeiden.
Laborieus, arbeidig, arbeidſaam.
Labyrint, Dool-hof.
Laceratie, verſcheuring.
Lacereren, verſcheuren.
Lachrimeren, weenen, ſchreyen.
Lakey, navolger, Loop-jongen.
Lamentatie, gekerm, jammer, klagt, weeklaging.
Lamenteren, kermen, jammeren, weeklagen.
Laps, verloop van tyd.
Large, rykelyk, breed.
Laſcif, geil, wulps, brood-dronken, dartel.
Laſciviteit, geilheid, brood-dronkentheid.
Latiteren, weg-ſchuylen, ſig t'ſoeken maken, ſchuylen.

La-

Latitude, wydte, breedte.
Latus, Zyde.
Lauderen, loven.
Laxatie, losing, losſing.
Laxeren, losen, losſen, openen.

LE.

LEctie, lesing, Les, Text.
Lecture, lesing.
Lederen, quetsen.
Legaal, wettig, wettelyk.
Legaat, Afgesant, erfmaking, Heeren Bode.
Legataris, Erfdeelder, Making-beurder.
Legateren, bespreken, maken.
Legatie, assending, besending, erfmaking, gesantschap.
Legende, Verhaal, vertelling.
Legioen, Krygs-heir.
Legislateur, Wet-gever.
Legitimatie, bewettiging.
Legitime, wettig.
Legitime portie, Wettig gedeelte, Kinds gedeelte dat is, in vyf, of meer, de helft; ende in minder, als vyf, het derde part, van 't geen sy andersins souden hebben geerft.
Legitimeren, bewettigen.
Lesie, quetsing.
Lese Majesteit, hoogste-magt-schending.
Leviteit, ligtvaardigheid.

LI.

LIas, snoer.
Liasseren, snoeren, aanrygen.
Libel, Geschrift, Aanschrift, Pleit-geschrift.
Liberaal, mild, gulhertig, vrymoedig, gulhertigheid, openhartig.
Liber, los, vry.
Liberaliteit, miltheid, miltdadigheid.
Libereren, verlossen, vry-maken.
Liberteit, vryheid.
Lebertyn, Vry-geest, Vry-gemaakte knegt.
Licent, Verlof-gelt, geoorloft.
Licentiaat, gehengde, toegelaten.
Licentie, verlof, toelating, vrygeving, vry-spraak, oorlof.
Licentieren, toelaten, vry-geven, gehengen.
Luitenant, Stedehouder.
Ligne, verbinding, verbond.
Limitatie, bepaling.
Limite, afpaling.
Limiten, Landpalen, Landscheydingen.
Limiteren, bepalen.
Linea, lyn, afkomst, regel.
Linie-regt, regel-regt.
Liquidatie, afreekening, effening.
Liquide, week, effen, klaar, bloot, plat uyt, het gene sonder moeyten te reekenen is.
Liquideren, week maken, afreekenen, effenen.
Litigeren, krakeelen, pleyten, twisten.
Litigieus, krakeelig, Dingtalig.
Litisconteſtatie, Regts-pleging.

Li-

Litis-conteſteren, Regts-plegen.
Litispendentie, Twiſthanging, Pleithanging.

L O.

LOcaal, plaatſelyk.
Locatie, vehuuring, pagt.
Locupleteren, verryken.
Logeren, huisveſten, herbergen, t'huis-leggen.
Logys, Huisveſting, Herberg.
Lombard, Leen-tafel-houder, Tafel-houder, Pantbeleener, Bank van Leening.
Longitude, lengte.
Loy, Wet.
Loyaal, wetlyk.

L U.

LUbriq, ſlibberig, glad.
Lucteren, worſtelen.
Luxurie, geilheid, onkuisheid.
Luxurieus, geil, weeldrig.
Luytenant, Stedehouder, die in ymands plaats geſtelt is.

M A.

MAchinatie, quaatſtoking,
Machineren, quaat ſtoken, quaat brouwen, berokkenen.
Maculature, klad-papier, ſcheur-papier, ommeſlag.
Maculeren, bevlekken, bekladden.
Magazyn, Voorraad-ſchuur, Pak-huis.

Magie, Tover-konſt, Geeſt-handel, Tover-kunde.
Magiſtraat, Overheid, Overheer.
Magnanime, grootmoedig, groothertig, edelmoedig.
Magneet, Noord-ſteen, Zeil-ſteen.
Magnificentie, Heerlikheid, Pragt, Grootdadigheid.
Magnificq, heerlyk, grootdadig, groots.
Magnitude, grootheid.
Majeſteit, Hoogheid, Hoogmagtigheid, Mogentheid.
Mainteneren, handhaven.
Maintenue, handhaving.
Mala fide, ter quader trouwe.
Malcontent, ongenoegt, t'onvreden.
Maledictie, vloek, quaat-ſpreken, laſtering.
Malevolentie, quaatwilligheid.
Malheur, ongeval, ramp.
Malheureux, rampſpoedig, ongelukkig.
Malitie, boosheid, quaatheid.
Maligniteit, boosaardigheid.
Manciperen, eygen geven, vereygenen.
Mandaat, bevel, laſt.
Mandans, bevel-gever.
Mandataris, bevel-hebber.
Mandament, Bevel, Beveling, Daag-ceel.
Manier, wyſe, zede.
Manifacture, handwerkſel.
Manifeſt, openbaar, verklaring.
Manifeſteren, openbaren, verklaren.
Manquement, ontbreking.
Manqueren, ontbreken, in gebreken blyven.

Man-

Manſuetude, ſagtmoedigheid.
Manuaal, handboek, handdoek, handſaam.
Maquerelle, Koppelaarſter.
Marcheren, aantrekken, aantreden, ſtreven.
Marge, kant, blad-rand, boort.
Mariage, Huwlyk.
Marquis, Markgraaf.
Maſque, mom-aanſigt, gryns.
Maſqueren, vermommen, mommen.
Maſſacre, moort, moordery.
Maſſacreren, vermoorden, moorden.
Maſſe, klomp.
Maſſif, digt, hegt, vaſt, louter.
Matériaal, ſtoffelyk.
Materie, ſtof, ſake, etter.
Maternel, moederlyk, van 's moeders lyve.
Matrimonie, Huwelyk, Egt, Moeders-goed.
Matrone, Huys-moeder, eerlyke Vrouw.
Matteren, moede maken.
Maturiteit, rypheid.
Maxime, Grond-regel, grond.

M E.

Mechanice, werkelyk.
Mechanicq, Ambagts-man, Hand-werker, vuyg, karig, vrek, hoetelagtig.
Mechaniſeren, hoetelen, handwerken.
Medalje, Pronk-ſtuk, pot-penning.
Medicyn, Artz.
Medicyne, Genees-middel, Genees-kunde.
Medicinaal, heelſaam.

Mediateur, Middelaar.
Mediatie, bemiddeling.
Medicamenten, Genees-kruyden, Genees-middelen, Artzeny.
Medicineren, geneſen, heelen.
Medieren, middelen.
Mediocre, middelmatig, middelbaar.
Meditatie, betragting, beſinning, overleg.
Mediteren, betragten, overwegen, beſinnen.
Melancolycq, ſwaarmoedig, ſwartgallig.
Melancolie, Swaarbloedigheid, ſwaarmoedigheid, ſwartgalligheid.
Melodie, ſoet geluyt, ſoet-luydigheid, ſang-ge-
Melodieus, ſoet-luydig. (queel.
Membrane, Vlies.
Membrum, Lid.
Memoriabel, gedenkwaardig.
Memoriaal, Gedenk-boek, Klad boek.
Menage, huis-raad, huis-houding, huis-geſin, ralykheid, huislykheid.
Menageren, huis houden, met omſigt ende maat gebruyken, ſuynig zyn.
Meneen, treken.
Menſure, maat, maatſlag, roe-tale.
Mentie, meldinge, gewag.
Mentioneren, melden, gewagen.
Merite, verdienſt.
Meſchant, ſnoodt.
Meſcontent, onvernoegt, miſnoegt.
Meſcontentement, ongenoegſaamheid, miſnoeging.
Meſcontenteren, miſnoegen.

Mes-

Mes-us, misbruik, verſuim.
Metaal, Berg-werk, Goud-mengſel.
Metropool, Hooft-ſtad.
Meubelen, Tilbare goederen, Inboel, roerende goederen.

M I.

Mignon, Troetel-kind.
Migreren, verhuyſen.
Militair, oorlogs.
Militeren, tegenſtryden, ſtryden.
Militie, Oorlog.
Millioen, tien hondert duyſent, hondert duyſentig.
Mimeſis, na-aping.
Minoriteit, minder-jarigheid, onmondigheid.
Miniſterie, bediening, dienſt.
Miniſter, Dienaar.
Minute, Bewerp, Voorſchrift, kladde, minderling.
Minuteren, ontwerpen.
Mirakel, Wonderwerk, Wonderdaad.
Miſcontentement, ongenoegen, miſnoeging.
Miſcontenteren, miſnoegen.
Miſe, onkoſte, uytgifte.
Miſerabel, ellendig, deerlyk, jammerlyk.
Miſeratie, erbarming, deernis.
Miſereri, ontfermen, erbarmen.
Miſerie, ellende, jammer, deerlykheid, jammerlykheid, ellendigheid.
Miſericordie, barmhertigheid.
Miſſive, Send-brief.
Miſterie, verborgentheid.

Miti-

Mitigatie, verſagting.
Mitigeren, verſagten.
Mixte, gemengt.
Mijne, gelaat.

MO.

MObile, *mobilair*, roerlyk, beweeglyk.
Mode, wyſe.
Model, voorbeeld, bewerp, ſchets, ontwerp, toonbeeld.
Moderateur, Middelaar, tuſſen-ſpraak.
Moderatie, bemiddeling, matiging.
Moderereren, Middelen, matigen.
Moderne, hedendaagſe.
Modeſt, zedig.
Modeſtie, zedigheid.
Modificatie, matiging, bemiddeling.
Mol, zagt, murw.
Moleſt, overlaſt, laſtigheid, verveling, quelling.
Moleſteren, overlaſten, laſtig zyn, moeyelyk vallen, quellen.
Molièren, vroeten, ſtigten, aanregten, betragten.
Moment, oogenblik.
Momus, Spotter, Nydiger.
Monarch, Vorſt, Overheer.
Monarchie, Eens-regeering, Alleen-heerſing.
Monitie, vermaning.
Monopolie, voorkoop, opkoop, inkoop.
Monopolièren, voor-koopen, opkoopen.
Monſtrantie, vertooning.
Monſtreren, toonen, pronken.

Mon-

Monſter, Ondier, Miſgeboort, Wanſchepſel, ſchrikdier, Gedrogt, ſtaal, toonſel, proeve.
Monſtreus, wanſchapig.
Monteren, opklimmen, bedragen, toeruſten.
Monument, gedenk-teyken, Graf.
Moraal, zedelyk, zedig.
Moroſe, korſel, quaat.
Moroſiteit, Korſelheid, quaatheid.
Mort, Dood.
Mortaliteit, ſterffelykheid.
Mortaal, doodelyk, ſterffelyk.
Mortificatie, dooding,
Mortificeren, dooden, uytdoen, teniet doen.
Motie, beweeging.
Motyf, beweegſel, beweegreden, grond-oorſaak.
Movement, roering, beweging.
Moveren, roeren, bewegen.

M U.

Mulcteren, boeten, ſtraffen.
Mulcte, boete, geld-boete.
Multiplicatie, vermenigvulding, veelvoudig.
Multipliceren, vermenigvuldigen.
Multitude, menigte, veelheid.
Munderen, reinigen, ſuyvren.
Municipaal, plaatſlyk.
Munièren, ſterken, bewaren, beſchermen.
Muniment, beveſting, beweering, beſcheid dienende tot beweering van ymands regt.
Munitie, ruſting.
Murmuratie, morring.

Murmureren, knorren, morren.
Mutatie, verandring, wisseling.
Muteren, wisselen, verandren.
Mutilatie, verminking.
Mutileren, verminken.
Mutinatie, oproer, muytery.
Mutineren, oproer-maken, muyten.
Mutueel, onderling, over ende weer.

M Y.

Mysterie, verholentheid, verborgentheid, geheymenis.

N A.

Amptissement, hand-vulling, te borde brenging.
Namptiseren, hand-vullen, te borde brengen, opschieten.
Narratie, vertelling.
Narratyf, verhalig, het gene men in de Requeste, ofte Conclusie tot syn bewys-reden neemt.
Narreren, vertellen, verhalen.
Natie, Volk, Land-volk, Geboortsteden, Inboorlingen.
Nativiteit, geboorte.
Natuurlyk, opregt geboren.
Natuurlyk kind, speel-kind.

N E.

NEcessarie, noodig, nootwendig, nootsaaklyk.
Necessiteit, nootwendigheid, nootsaaklykheid.

Nega-

Negatie, loochening, ontkenning, beneening.
Negatyf, ontkennelyk.
Negeren, loochenen, ontkennen, beneenen.
Negligent, verſuymigl, onagtſaam, agteloos.
Negligentie, verſuim, verwaarlooſing, agteloosheid, onagtſaamheid.
Negligeren, verſuymen, verwaarlooſen, veronagtſamen.
Negotiant, Handelaar, Koopman.
Negotieren, handelen, handel-dryven, verhandelen.
Nepotes, *Neptes*, Kinds-kindren, Naarkomelingen.
Neuter, *Neutraal*, } onzydig, geenderley.
Neutraliteit, onzydigheid.

N I.

NIhil, niets met al, niets ter wareld.

N O.

NObel, edel.
Nobiliteren, vereedelen, edel maken.
Nobleſſe, Edeldom, Adel.
Nomber, getal.
Nominatie, noeming.
Nomineren, noemen.
Norme, zegel, maat, voorbeeld, regel.
Nota, merk-teeken, taal-letter.
Notabel, merklyk, aanſienlyk.
Notaris, Beampte-ſchryver, Bond-ſchryver.
Notatie, beteekening.
Note, teyken, merk, kenteyken.

Noteren, aanteykenen, letten.
Notificeren, doen weten, bekent maken.
Notitie, aanteykening, kundschap.
Notoir, kennelyk, kenbaar.
Notule, merk-ceel, Teyken-schrift.
De Novo, op nieuw.
Novatie, vernieuwing.
Noviteit, nieuwigheid.
Nouvelles, nieuwigheden.

NU.

NUl, niets.
Nulliteit, nietigheid, wesentlyk versuim.

OB.

Obedient, onderdanig, gehoorsaam.
Obedientie, onderdanigheid, gehoorsaamheid.
Object, voorwerp, grond.
Objecteren, voorwerpen.
Obiter, ter loop, in 't voorby gaan.
Objiciëren, voorwerpen, tegenwerpen.
Oblatie, Offerhande, Offer, Aanbieding, Opdragt.
Oblectatie, verlusting, vermaak, verheuging.
Oblecteren, verlusten.
Obligatie, Verband, Verbinding, Schuldt-kennis, Schuldt-brief, Verbintenis, Hand-schrift, Bondschrift, Verpligt-schrift.
Obligeren, verbinden, verpligten.
Obliqve, scheef.

Obreptie, insluyping.
Obreptyf, ter sluip.
Obscuir, duyster, donker.
Obscureren, verdonkren.
Objecratie, smeeking.
Objecreren, smeeken, bidden.
Observantie, *Observatie*, waarneming, gebruik, gewoonte, geslaging, opmerking, eerbiedigheid.
Observeren, waarnemen, gaslaan, aanmerken.
Obstacule, verhindering, hinderpaal, hinder.
Obsteren, in de weeg staan, verhinderen, tegenstaan.
Obstantie, halstarrigheid, hartnekkigheid, kregelheid.
Obstinaat, hardnekkig, halstarrig.
Obtineren, verwerven, behouden, verkrygen.
Obtrectatie, lastering.
Obvenieren, te gemoed komen, verhoeden.

O C.

OCcasie, gelegentheid, voorval.
Occident, West, ondergank.
Occidentaal, westwaarts, westers.
Occulte, verborgen.
Occulteren, verbergen.
Occupatie, inneming, voorkoming, ontlediging, besigheid, bekommering.
Occuperen, innemen, ontledigen, besig zyn.
Occurrentie, ontmoeting.
OCtroy, Verleening, Vergunning, Gunst, Verlof, Gunst-brief.

OActroyeren, verleenen, vergunnen.
Oculair, oogschynlyk, schynbaarlyk, sigtbaar.

O D.

ODieus, hatelyk.

O E.

OEconomie, Huis-houding, Huis-houw-kunde.

O F.

OFfençeren, beledigen, leed-doen, quetsen, beschadigen, verongelyken.
Offensie, leed, beleding, quetsing.
Offensif, beschadigende.
Offereren, aanbieden, toedienen.
Offer, aanbieding.
Officie, Ampt, pligt.
Officiant, Ampt-man, Amptenaar.

O M.

OMbrage, *Ombre*, schaduwe, agterdenken, argwaan.
Ombrageren, beschaduwen, overschaduwen.
Ombragieus, schaduwig, agterdogtig.
Omissie, overslaning, nalating.
Omitteren, overslaan, nalaten.
Omnipotent, Almogende.
Omnipotentie, Almogentheid, Almagtigheid.
Omniscientie, Alwetentheid.

O N.

ONereren, belasten, laden, overlasten, overladen, pak opleggen.

Ope-

OP.

O*Perateur*, Werk-meester.
O*peratie*, werking.
O*pereren*, werken.
O*pereus*, arbeidsaam, werkelyk, groot, swaar.
O*pificie*, hand-bagt, ambagt, hand-werk.
O*pinatie*, waning.
O*pinie*, waan, meyning, drift.
O*piniëren*, wanen, meynen.
O*piniatre*, styfzinnig, kregel.
O*piniatreren*, onverstettelyk blyven.
O*pinieus*, verwaant.
O*ppoſant*, *opponent*, Verweerder, Tegenstrever.
O*ppoſeren*, *opponeren*, tegen-stellen, tegen-setten, weder-staan.
O*ppoſitie*, tegen-stelling, weder-stant, tegen-weer, tegen-stel.
O*ppreſſeren*, verdrukken, onder-drukken.
O*ppreſſie*, verdrukking.
O*ppugneren*, bevegten, bestryden.
O*ptie*, keur, kiesing.
O*pulent*, ryk.
O*pulentie*, rykheid, rykdom, overvloed.

OR.

O*Racul*, Hemel-spraak, Hoed-spraak, God-spraak, Vraag-baak.
O*rateur*, Redenaar.
O*ratie*, Reden, Vertoog, Redenering, Redening, Gebed.

Ordinantie, geſchiktheid, ſchikking.
Ordinaris, gewoonlyk.
Ordineren, beſchikken.
Ordonnantie, inſetting, keure, ſchikking, bevel.
Ordonneren, ſchikken, inſtellen, wille-keuren.
Ordre, ſchikking, ordre, ſtel, beſtel.
Oreren, reden-voeren.
Oriental, van Ooſten, Ooſtwaarts, opregt van 't beſte.
Origineel, oorſpronklyk, het principale en eerſte ſchrift.
Ornament, verçiering, geſmyde.
Orneren, verçieren, optoyen.
Orthodox, Regt-geloovig, Regtſinnig.

O S.

OStage, pand, gyſeling.
Oſtagier, Gyſelaar.
Oſtenderen, vertoonen.
Oſtentatie, beroeming, pocching, ſnorking.
Oſtenteren, brallen, pocchen, beroemen, ſtoffen.

O T.

OTieus, ledig, ydel.

P A.

PAcifiq, vredig, vreedſaam.
Pacificatie, bevrediging, vredemaking.
Paciſceren, verdragen, bevreedigen, over-een-dragen.
Pacta ante-nuptialia, Huwlykſe Voorwaarden.
Pagadoor, Betaal-heer, Penning meeſter.

Pagie,

Pagie, zyde, zy-dienaar, zyd-ganger.
Payement, brokkel-gelt, klein geld.
Paisibel, vreedsaam.
Paix, vreede.
Palais, Prinçen-hof.
Palinodie, wederroeping.
Palpabel, taſtbaar.
Paluſti broek-land, moeras.
Parabel, gelykenis, ſinnebeeld.
Parade, op-tooyſel, op-pronking, glimp-vertooning.
Paradox, Wonderſpreuk, Wonder-rede, ongemeen.
Paræmia, ſpreek-woord.
Paragon, puik, uytſteekend.
Paragraphe, beſchryving, onderſchryving, afdeeling.
Paraphe, merk.
Parapheren, merken, teykenen.
Paraphraſe, Uytbreyding.
Parate executie, ſchielyke Regts-vordring, ſonder uytſtel.
Pardon, Vergiffenis.
Pardonneren, vergeven.
Pareil, effen, gelyk.
Parentheſe, inworp, tuſſen-reden, inreden, tuſſenſtellen, inlyving, inſetting.
Pareren, çieren, oppronken, tooyen, gehoorſamen.
Pareelſel, oppronking, çierſel, tooyſel.
Parfumeren, berooken, doorlugten.
Paritas, evenheid.

Parlement, Raad-hof, Pleit-hof, Geregts-hof.
Parlementen, buldren, tieren.
Parlementeren, t'ſamen-ſpreken, handelen van overgifte van Steden, of Sterkten.
Parochie, Karſpel, wyk.
Parochiaan, Karſpel-Paap.
Parricida, Vader-, of Moeder-moorder.
Partage, deeling.
Partiſaan, medeſtander.
Partiaal, zydig, eenzydig.
Participatie, mede-deeling, mede-genieting.
Purticipant, Deel-hebber, Deelagtig, Deelgenoot.
Participeren, mede-deelen.
Partye, weder-deel, Tegen-dinger, deel.
Partitie, verdeeling, deeling.
Particulier, byſonder, afgedeelt, ſtuks wys.
Particulariteit, byſonderheid, naarder berigt.
Party advers, Tegen-dinger.
Partyſchap, zydigheid.
Partuur, gade, weerga.
Paſquil, Schimp-ſchrift, Steek-ſchrift, Schot-ſchrift, Schimp-digt.
Paſſade, reys-gelt.
Paſſage, weg, door-gang, door-weg.
Paſſagier, Reyſiger.
Paſſato, van den verloopen, voor den voorleden maant.
Paſſeren, doorgaan, voorbygaan, verlyden, overtreffen.
Paſſepoort, Vry-brief, Vry-reis-brief, Vry-geley-brief.

Paſſyf, lydende.
Paſſie, lyding, ſugt, drift, verdrukking, ingenomenheid, lydigheid, harts togt.
Paſſioneren, verrukken, innemen.
Paſſiones, harts-togten, genegentheden.
Paſtoor, Harder, Phar-heer, Kerk-heer, Preeker.
Paſtorye, Phar, Harder-ſtaat, Kerk-meeſterſchap.
Patent, open-brief.
Paternel, vaderlyk.
Patient, lyder, ſiek.
Patienteren, lyden, dulden, gedogen.
Patientie, gedult, lydſaamheid.
Patria, Vaderland.
Patriarch, Opper-vader, Aarts-vader.
Patrimonie, Vaders-goed.
Patrimoniaal, erfagtig.
Patrimoniale-goederen, Vry-erfgoederen, Erfhave.
Patriot, Vaderlander, Liefhebber van 't Vaderland.
Patronage, Patronaatſchap, Huishouderſchap, Huisvaderſchap.
Jus Patronatus, Preuve, Præbende, Prieſterlyke inkomſt.
Patroon, Voorſtander, Huis-vader, voorbeeld.
Patronaatſchap, Prieſterlyk inkomen.
Patrocineren, voorſtaan, verdedigen.
Paveljon, Tente, Veld-tente.
Pauſeren, verpooſen, ruſten.
Payement, betaling.
Pays, } Vrede.
Pax, }

PE.

PEcceren, sondigen, misdoen.
Pecunieel, geldelyk.
Pedagoge, Tugtmeester, Leermeester, Huysslyke Leermeester.
Pedanterie, kinder-werk, leuterye.
Peyne, breuke, straffe.
Pellegrimagie, Beevaart.
Pellegrim, Beevaart-reyser.
Pene, straf.
Penetreren, door-dringen.
Penitentie, berouw, leetschap, leetwesen.
Peniteren, berouw hebben.
Pensioen, huurloon, loon, wedde, een Jaarlykse gifte.
Pensionaris, Loontrekker, Stads-raadgever, Raadsman, Loontrekkend Raadsman.
Per se, door hem selven, uyt hem selven.
Per accidens, by geval.
Percento, ten hondert.
Percipieren, ontfangen, vatten, begrypen.
Perdurabel, geduurig.
Peregrinatie, reyse, Land-reyse.
Peremptoir, uyteindig, uytvoerlyk.
Perfect, volmaakt.
Perfectie, volmaaktheid.
Perfidie, ontrouw, trouwloosheid.
Peregrinatie, uytlandigheid.
Perykel, gevaar, noot.
Periclireren, wagen, bestaan.
Perimeren, dooden, te niet doen, uytdoen.

Pe-

Periode, Punt, ſtip, omloop, volſin, uytgang-lid, vollooping.
Periphraſis, Omſpraak.
Perjurie, eedbreeking.
Permanent, vaſt, beſtandig.
Permanentie, verblyventheid.
Permiſſie, toelating, verlof.
Permoveren, beroeren.
Permitteren, toelaten.
Permutatie, wiſſeling, mangeling.
Permuteren, wiſſelen, mangelen.
Pernitieus, ſchadelyk, verderflyk.
Peroreren, ſluyt-reden, reden ſluyten.
Peroratie, beſluyting.
Perpetreren, bedryven.
Perpetuël, altyd duurend, eeuwig.
Perplex, verbaaſt, radeloos; bedremmelt, beteutert.
Perplexiteit, verbaaſtheid, radeloosheid, bedremmeltheid.
Perſecuteren, vervolgen.
Perſecutie, vervolging.
Perſeverantie, volherding, volſtanding.
Perſevereren, volherden.
Perſiſteren, aanhouden, by-blyven.
Perſonagie, Rol-ſpeelder, Kamer-ſpeelder.
Perſoneel, hooft voor hooft.
Perſonele actie, opſpraak-regt.
Perſonen, Lieden, luyden.
Perſpective, doorſchouwig, doorſigtig.
Perſpicuitas, duydelykheid.

Per-

Perſtringeren, bedwingen.
Perſuaderen, vroed-maken, aanraden, over-reden
Perſuaſie, vroed-making, aanrading, over-reding.
Pertinent, behoorlyk, na den eis.
Pertinentie, geſchiktheid, beſchiklykheid.
Perturbatie, beroering, verſtoring.
Perturberen, beroeren, verſtoren.
Pervers, verkeert.
Perverteren, verkeeren, omkeeren.
Peter, Doop-heffer.
Petit, klein.
Petitie, begeerte, eis.
Petitoir ſaaks eygen, vervolglyk.
Petitoire actie, een ſaak, die in den grond ende ten Principalen vervolgt moet werden.
Petulant, dartel, brood-dronken.
Peupel, Volk, Geſpuis, 't Graauw.

P H.

P*Hantaſie*, inbeelding.
P*hantaſmata*, voorbeeldſels, ſpooken.
P*hiloſooph*, Wys-geerig, Wys-ſugtig, Wys-gier.
P*hiloſophie*, Wys-geerigheid, Wysheid, Wys-gierigheid, Wys-wording, Wysheid-ſugt, Wysbegeerte.

P I.

P*Icant*, ſteekelyk, ſcherp, ſpits, ſteekagtig, netelig.
P*iqueren*, ſteeken, yemand hatig zyn.
P*iraat*, Zee-roover.

P L.

P*Lacaat*, Plak-ceel, Plak-ſchrift, Bevel.

Pla-

Placaten, Bevelen.
Plain, effen, gelyk.
Plainte, klagte.
Plaiſant, luſtig, vrolyk.
Plaiſier, luſt, vrolykheid, vreugt, vermaak.
Planeet, Zweef-ſtar, Dwaal-ſtar.
Planeren, ſchaven, effenen, ſlegten.
Planum, plat.
Plauderen, hand-klappen.
Plebus, *Plebaan*, een man van geringe ſoorte, een latter.
Plenipotentie, Volmagt.
Plenipotentiaris, Volmagtig, Volmagtigde.
Plenitude, volheid.
Pleydoy, Geding, Ding taal.
Puraliteit, meerderheid.

P O.

POena, ſtraf, miſdaad.
Poinct, punt, ſtip, verhandel-ſtuk.
Police van Aſſurantie, verſeeker-brief.
Polityeq, burgerlyk.
Politie, Burgerſchap, Burgerlyke Regeering, Burgerſtant.
Polyt, net, beſchaaft, geſlepen.
Poligamie, Veel-wyfſchap.
Poliz, Verſeeker-brief.
Pollicitatie, belofte.
Pompe, ſtacy, pragt.
Pompeus, pragtig.
Ponderen, overwegen.

Pontificaal, pauselyk, priesterlyk.
Populair, gemeensaam, slegtagtig, volkig.
Populeus, volk-ryk.
Portie, deel, gedeelte.
Poseren, setten, stellen.
Positie, stelling, stand.
Positief, gestelt, stelling, 't gene men behoord te setten, ofte waardig gestelt te worden.
Possideren, besitten.
Possesseur, Besitter.
Possessoir, besittelyk, regt om te besitten.
Possessie, besit.
Possibel, mogelyk.
Posteriteit, Nakomelingschap, Afkomste.
Postuur, stal, gestalte.
Postulata, begeerten, eissen, vereissingen.
Postulatie, af-eissing, af-vordering.
Postuleren, af-eissen, eissen, afvorderen.
Posthumus, ofte *Postmis*, een Kind dat na de dood van sijn Vader geboren werd.
Potent, magtig, vermogend.
Potentaat, Geweld-heer.
Potentie, vermogen, magt.
Pousseren, aanstouwen, aandryven.

P R.

PRactyk, bewerking, handel greep, onderwind, handhaving.
Practizyn, Bewerker, Uytwerker, Regts-oeffenaar.
Premie, belooning, prysing.
Preparatie, bereidsel, voorbereyding.
Propositie, voorsetsel.

Pre-

Præses, *Præsident*, Voorsitter, hoofd.
Praxis, daad, doening, oeffening.
Prealable, voor-al, eerst.
Prebende, proeve, inkomste, priesterlyk inkomen.
Precedent, voorgaande.
Precederen, voorgaan.
Precario, ter bede.
Precelleren, te boven gaan, uytmunten, overtreffen.
Precept, gebod.
Preceptor, Meester.
Preceptie, bevel, beveling.
Precipitatie, overyling, verhaasting.
Precipiteren, overylen, neerstorten, verhaasten.
Precys, juist, stip.
Predecesseur, Voorganger, Voorzaat.
Predestinatie, Voorschikking, Voorbestemming, Voorbeschikking.
Predestineren, voorschikken.
Predicant, Voor-leeraar, Uytroeper, Preeker.
Predicatie, Voor-leering, Leer-reden, Preeking, Verkondiging.
Predictie, voorsegging.
Preeminentie, uytsteekentheid, voortreflykheid, uytsteek.
Prefatie, Voor-reden.
Preferentie, voor-deel, voor-deeling, voor-trekking.
Prefereren, voor-deelen, voor-trekken, meer agten, voor een ander gaan, de voor-keur geven.
Præfigeren, voor-stemmen.
Præfixie, voorstemming.

Pregnant,

Pregnant, dringende.

Prejudicie, nadeel, vervoordeeling, agterdeel, vooroordeel.

Prejudiceren, beſchadigen, veroordeelen.

Prelaat, Kerk-voogt.

Prelature, Kerk-voogdy.

Prelegateren, voor-uyt maken.

Prælegatum, voor-uyt-making.

Prematuur, onryp, ontydig.

Premie, wedde, loon, prys, vereering, verſekert geld.

Premiſſen, voorſendingen, het gene voor hene gaat.

Premitteren, voorſenden, voor heen ſenden, voor-af ſenden.

Preoccupatie, voorkoming, voor-opneming, voor-inneming.

Preparatie, toebereyding, voorbereyding, gereed-ſchap, bereidſel.

Preparatoir, toebereydelyk, by voor-raad.

Prepareren, toebereyden, voorbereyden.

Prepoſtere, verkeert, het agterſte voor.

Prepoſteratie, verkeert-doening.

Prerogatyf, voordeel, voorregt.

Presbyter, Ouderling, Prieſter.

Preſcientie, voorwetenſchap, voorwetentheid.

Preſcriberen, voorſchryven, verjaren.

Preſcriptie, verjaring, bevel, voorſchryving.

Preſent, tegenwoordig, een Geſchenk,

Preſentatie, aanbieding, overboding.

Preſenteren, aanbieden, overbodig zyn.

Preſentie, tegenwoordigheid.

Preservatie, behoeding, verhoeding, bewaring.
Preservatyf, verhoeding, bewarend.
Preserveren, behoeden, behouden, beschutten.
Preses, Voorsitter, Opperste.
President, Voorsitter, Raads-hooftman.
Presidentie voorsitting.
Presideren, voorsitten.
Prestantie, overtreffing.
Presteren, betoonen, te weeg brengen, volvoeren, goed doen.
Presumeren, vermoeden, waanen.
Presumptie, vermoeden, waan, laatdunkentheid.
Presumtueus, verwaand, vermetend, laatdunkend.
Presupponeren, vast stellen, voor heen bedingen, voor-onderstellen.
Presuppositie, vast-stelling, voor-beding, voor-onderstelling.
Pretenderen, eissen, voorwenden, afvorderen, regtwanen.
Pretentie, eis, afvordering, voorwending, regtswaan.
Preteriëren, voorby-gaan.
Pretext, dekstel, voorwending tot een schyn, tot een dek-mantel.
Pretieus, kostelyk, dierbaar.
Prevaleren, overtreffen, te boven gaan.
Prevaricatie, overtreding, te buyten ganing, vergryping.
Preveniëren, voorkomen.
Preventie, voorkoming.

Provooſt, Zede-ſtraffer, Tugt-voogt, Tugt-meeſter, Droſt, Geweldige.

Prouve, proeve, bewys. Item, geeſtelyk innekomen.

Primaat, Opper-kerk-voogt, eerſtheid.

Primo, den eerſten.

Primogeniture, Eerſtgeboorenſchap.

Prins, *Prince*, Vorſt, Voogt, Hoge Overheid.

Principaal, voorneemſte, voornaamſte, ſaakweldig, ſelf-ſchuldig.

Principie, beginſel.

Priſatie, waardering.

Priſeren, waarderen, ſchatten.

Privaat, afgeſondert, byſonder.

Privatie, ontneming, ontbeering, berooving.

Prive, byſonder.

Priveren, ontnemen, ontſetten, beroven.

Privilegie, Voorregt, Handveſt.

Pro contant, voor gereed geld.

Pro Anno, voor een Jaar.

Probabel, bewyſelyk, waarſchynlyk.

Probatie, beproeving, bewyſing, proef, proeving.

Proberen, beproeven, bewyſen, waar-maken.

Probleme, Leer-geld, Vraag-ſtuk, Werkſtuk, Vertoog, Voorſtel.

Procederen, voortgaan, voortvaren, dingen, pleyten, bevorderen.

Procederende Perſonen, Dingluyden.

Procedure, voortgang, Dingtaal, Pleithandel, bepleyting.

Proces, Geding.

Proceſſie, Ommegang.
Proclamatie, uytroep.
Proclameren, uytroepen.
Procreatie, teeling, voortteeling.
Procreeren, teelen, voortteelen.
Procuratie, voorſorg, Volmagt, Laſt.
Procuratie ad lites, Volmagt om een Proces te vervolgen.
Procuratie ad negotia, Volmagt om eenige ſaken te beſchikken.
Procurator, Gemagtigde.
Procureren, verſorgen, voorſorgen.
Procureur, Verſorger, Pleit-beſorger, Volmagt, Taalman, Gevolmagtigde, Voorſorger.
Procureur Generaal, Algemeen Verſorger, Gemeent-verſorger.
Prodige, deurbrenger, quiſtgoed.
Prodigaliteit, quiſting.
Prodigeren, verquiſten.
Prodigieus, wanſchapen, wonderbaarlyk.
Productie, voortbrenging.
Product, uytbreng, uytkomſt, uytgebraakte.
Profaan, onheylig, warelds, godloos, ongodsdienſtig.
Profaneren, ontheyligen, ontwijen.
Profereren, uytſpreken, uyten, voortbrengen.
Profeſſie, Belydenis, voorgeving, Ampt, aangenomen Dienſt.
Profeſſor, Hooft-Leeraar, Opper-Leeraar, Hooftſchoolmeeſter, Hooft-bevorderaar, Lands-Leeraar.

Profiteren, vorderen, winning doen, winnen.
Profuge, toevlugt, voorvlugtig.
Profusie, quisting, verplenging.
Progenie, Geslagt, Afkomst.
Prognostication, Voor-kenning, Voorduyding.
Prognostiqueren, voor-kennen, voor-duyden, voorkundigen.
Progressie, voortgang.
Prohiberen, verbieden.
Prohibitie, verbod.
Proye, buit, roof.
Project, voorwerp, ontwerp.
Projecteren, ofte *Projicieren*, voorwerpen, ontwerpen.
Prolatie, voortbrenging.
Prolegomena, voor-redeningen.
Prolix, wytloopig, langsaam.
Prologe, voor-reden.
Prolongatie, verlenging.
Prolongeren, verlengen.
Promissio, belofte, toesegging.
Promitteren, toèseggen.
Promotie, bevordering, voortsetting.
Promoveren, bevorderen, voortsetten.
Prompt, vaardig, geswind, sonder hakkelen.
Promptitude, vaardigheid.
Promulgatie, verkondiging.
Promulgeren, verkondigen.
Pronuncieren, uytspreken, vonnis geven, uytwysen.
Pronunciatie, uytspraak, uytspreking.
Pronunciata, tuygenissen.

Pro-

Propagatie, voortplanting, uytbreyding.
Proper, klein, dun, net.
Propheet, Gods-Tolk, Voorboo, Voorsegger.
Propheteren, voorseggen, waarseggen, preeken, voorboden.
Prophetie, voorsegging, openbaring, voorboding.
Propice, goetgunstig, toegedaan.
Propinquitas, nabyheid, bloetverwantschap.
Proportie, even-redentheid, gelykmatigheid, voordeeling, evenheid, even-bedeeling.
Proportioneren, evenredigen.
Propooft, voornemen, voorhebbing.
Proposeren, *Proponeren*, voorstellen
Propositie, voorstel, voorstelling.
Proprie, eygentlyk.
Proprietarius, Eygenaar.
Proprietas, eygenschap.
Proprium, eygen, eygenschap.
Prorogatie, uytstel, verlanging. Item, een voorover-geven versock.
Prorogatie van Jurisdictie, overgifte van Regtsdwang, daar by men in de Regts-dwang van een hooger Regter bewilligt.
Prorogeren, uytstellen, verlengen.
Proscinderen, affnyden.
Proscriberen, verbannen, versenden.
Proscriptie, ban, verbanning.
Prose, rymloos, onberymt, onrym.
Prosecutie, affnyding.
Prospereren, welvaren, veroveren.
Prosperiteit, voorspoet, welvaart, voorspoedigheid.

Proſterneren, nederwerpen.
Protectie, *Protexie*, ſchut, beſchut, beſcherming.
Protecteur, Beſchutter, Beſchermer.
Protegeren, beſchermen, beſchutten.
Proteſt, voor-betuyging, weder-ſpraak, aan-tuyging, tegen-tuig, beklag.
Proteſtatie, tegen-ſpraak, onſchuld-tuyging, vry-betuyging, betuyg-kennis.
Proteſteren, voor-tuygen, weder-ſpreken, verwerpen, ſig ſelven ergens tegens beklagen.
Prothocol, Schryf-boek, Klad-boek, Schryf-rol, Beworp-boek.
Prothocolleren, te boek ſtellen.
Provenue, inkomſt.
Proverbe, Spreek-woord, Spreek-wys, Spreuk, By ſpreuk, Wys-ſaak.
Proviant, voorraad.
Provident, voorſienig.
Provideren, voorſien.
Providentie, Voorſienigheid, Voorſiening.
Provincia, Landſchap, verheert Landſchap.
Provincialen Raad, Landſatigen Raad, Landſchaps-Raad.
Proviſie, voorſiening, voorraad, ſaak voer-loon, voor-eerſt.
Proviſioneel, by voorraad, voor-eerſt, tot opſeggens toe.
Proviſoor, Opſiender.
Provocatie, uytdaging, porring, beroep.
Provoqueren, *Provoceren*, uytdagen, porren.
Prudent, voorſigtig.

Prudentie, Voorsigtigheid.

PU.

PUblicatie, Afkondiging.
Publiceren, afkondigen, afleſen.
Publycq, openbaar, 't gemeen-eygen, gemeintelyk, waerelt-kundig.
Pudyk,, ſchaamtlyk, ſchaamagtig, eerbaar.
Pueril, kinderlyk.
Punctueel, geſchiktlyk, net op ſyn ſtuk.
Punctueren, afteykenen, afſtippen.
Punctum, ſtip.
Punitie, ſtraf.
Pupil, Wees.
Pupillariteit, onmondigheid.
Purificatie, rein-making, vervulling.
Purificeren, rein-maken, vervullen.
Puriteit, ſuyverheid.
Puritein, ſuyver, Suyver-geeſt, Vry-geeſt.
Purgatie, ſuyvering, loſſing.
Purgeren, ſuyveren, loſſen, verſchoonen.
Purge, verſchooning van nood-ſuim.
Purificatie, reinmaking, ſuyvering.
Putatyf, agtender wys, vermeintelyk.
Puur, ſuyver, helder, onſchuldig.

QUA.

QUadreren, voegen, paſſen.
Quadrans, vierkant, vierendeel.
Quadruplyque, Antwoord op het derde inbrengen van den Aanlegger.
Qualificeren, hoedanig maken, Tytel geven.

quaritur

Qualificatie, hoedanigmaking.

Qualiteit, aanſien, hoedanigheid, gedaante, ſtaat, tytel, eygenſchap.

Quantiteit, grootheid, menigvuldigheid, menigte, hoog-grootheid, hoog-vermogentheid, veelheid.

Quanti minoris, is een acte, die ingebragt werd als yet te veel, of boven de waarde gekoft is, daar by men verſoekt wederom te hebben penningen te veel gegeven.

Quanti plurimi, als de verkofte ſaak meer waart is als de ſelve is verkoft, ende men verſoekt ſoo veel meer als bevonden ſal werden te behooren.

Quartier, vierendeel, een Wyk, geweſt, lyfs-gena.

Quartier-meeſter, Wyk-meeſter.

Quarta falcidia, is het Vierendeel van de geheele Erffeniſſe, het welk den Erfgenaam, met al te veel makingen belaſt, voor hem vry mag behouden ende aftrekken, ende de reſte aan de Making-beurders overgeven.

Querel, krakeel, klagte.

Querelleus, krakeelig, twiſtig.

Querelleren, krakeelen, beklagen, klagen.

Queſtie, Geſchil, Vraag ſtuk.

Queſtioneren, ondervragen.

Quid pro quo, het eene voor het ander.

Quiëſceren, beruſten, ruſten.

Quietude, geruſtheid.

Quinquanelle, vyfjarig uytſtel.

Quitantie, Quyting, Quyt-brief, Quytſchelding.

Qui-

Quiteren, verlaten, ontslaan, te goede schelden.
Quohier, een Reeken-boek, een Register.
Quote, aandeel, mate, deel, portie.
Quoteren, aanteykenen, teykenen.
Quotisatie, schatting, opteykening.
Quotiseren, schatten.

R A.

Rabat, afkorting, afslag van de somme.
Rabatteren, afkorten, afslaan.
Radicaal, wortelyk, gewortelt, oorspronklyk, met takken.
Radiceren, wortelen.
Raar, selden, yl, dun, aardig, seltsaam, ongemeen, bysonder.
Raffineren, suyveren.
Geraffineert, afgevaardigt.
Raillerie, gekkerny, boert.
Rantsoen, verlossing, versoening.
Rantsoeneren, lossen.
Rapiamus, mengel-moes.
Rappel, herroep, weder-roeping.
Rapelleren, weder-roepen, herroepen.
Raport, aanbrenging, overdragt, verslag.
Raporteren, aanbrengen, overdragen, verslag doen
Raporteur, overbrenger, overdrager.
Rariteit, Seltsaamheid, een ongemeene saak, yets bysonders.
Raseren, vernielen.
Rate, behoorte, portie.
Ratificatie, bekragting.

Ratificeren, bekragtigen.
Ratiocinatie, redenering.
Rationaal, redelyk.
Rauw-actie, is als men van nieuws ende raulyks wat eist; ende werd alsoo onderscheyden van Appel, of Reformatie.

R E.

REauditie, wederhoringe, herhoring, overhoring.
Rebel, wederspannig, afvallig, hartnekkig.
Rebellie, afvalligheid, wederspannigheid, muytery.
Rebelleren, wederspannig zyn, tegen spannen, muyten.
Recapitulatie, hooft-deeling, wederhaling der hooft-stukken, vertelling, tegen leg-brief.
Recapituleren, hooft-deelen, weder-halen de hooft-stukken.
Recederen, aarzelen.
Recepisse, Ontfang, Ontfang-ceel, Quyt-brief.
Receptie, ontfanging, aanneming.
Recept, ontfanging, inneemsel.
Reces, uytstel, afscheid.
Recipiëren, ontfangen.
Reciprocatie, wederkeering.
Reciproque, wederzyds, onderling weerkeering. heen en weer, over en weer.
Reciteren, weerhalen, oplesen, opseggen.
Reclamatie, tegen-roep, weder-spraak.
Reclameren, tegen-roepen, wedersprekken.
Recognoscéren, erkennen.
Recognitie, erkentenis.
Recolement, overhoring.

Re-

Recolement van Rekening, herrekening.
Recolement van Getuygen, als de Getuygen nader ondervraagt ende beeedigt werden.
Recoleren, overhooren.
Recommandabel, prijselyk, aanprijselyk.
Recommandatie, aanbeveling, aanpryſing, voorſchryving, gebiedenis.
Recommanderen, aanbevelen, aanpryſen.
Recompenſeren, vergelden.
Reconciliatie, verſoening.
Reconcilieren, verſoenen.
Reconvenieren, wederom eiſſen, weder aanſpreken.
Reconventie, weder-eiſſing, weder-aanſpraak.
Recordatie, herdenking.
Recorderen, herdenken, geheugen, erinneren.
Recouvreren, veroveren, weder-krygen.
Recreatie, vermaak.
Recredentie, toevertrouwing, vertrouwing, voor-oordeel, voor-afgeweſen beſit.
Rector, School voogt, Beſtierder.
Rector Magnificus, Lands-ſchool-voogt, Hoog-ſchool-voogt.
Recueil, verſaam, kort verhaal, verſamening.
Recuperatie, verovering, wederkryging.
Recupereren, veroveren, weder-krygen.
Recuſant, onwillig, wygerende.
Recuſatie, weygering.
Recuſeren, weygeren.
Redemtie, verloſſing, vry-koop.
Redhibitie, wedergeving.
Redigeren, maken, ſtellen, ſchikken, daar toe brengen.

Redyt, herſegging, wederſegging.

Redimeren, verloſſen, vry-koopen.

Reditus, wederkomſt

Redunderen, overvloeyen, hervloeyen, te ruggevloeyen.

Redoubleren, verdubbelen.

Redres, herſtelling.

Redreſſeren, herſtellen, herſchikken.

Reduceren, wederleyden, te regt brengen, herbrengen. Item, van een meerder op een minder getal brengen.

Reductie, herbrenging, herleyding, herſtelling van een meerder tot een minder getal. Item, beroep van een uytſpraak van goede Mannen.

Reël, daadlyk, werklyk, waarlyk.

Referendarien, overbrengers, verhalers.

Refereren, verhalen, bybrengen.

Reficieren, hermaken, vermaken.

Reflecteren, verbuygen, ombuygen, ergens na toe buygen.

Reflectie, verbuyging, weerſlag, weerbuyging, afkeering, toeneyging.

Reformateur, Hervormer.

Reformatie, hervorming, ſuyvering, klaring.

Reformeren, bevormen, ſuyveren. Item, verſoeken van een hooger Regter herſtelt te werden, ende verbetert te hebben een Vonnis, dat van een lager Regter tot nadeel gewesen is, dat men verklaring noemt.

Refractie, wanſchauwing, verbreking.

Refrenatie, betooming.

Re-

Refreſcheren, vervarſſen.
Refuge, toevlugt.
Refunderen, vergelden, opbrengen.
Refuteren, weygeren, afſlaan, van de hand wyſen.
Refutatie, wederleg, wederlegging.
Refugeren, wederleggen.
Regard, opſigt, aanſien, aanſchouw.
Regaal, Koninklyk.
Regeneratie, wederbaring.
Regent, Beſtierder, Voogt.
Regiment, beheerſing, beſtier. Item, een hoop Krygs-volk.
Regiſter, Tafel, Rol, Bladwyſer, Blaffert, Schrift-warande.
Regiſtreren, opſchryven.
Reglement, ſchikking, ordre.
Regneren, heerſen, beſtieren.
Regres, verhaal.
Regulier, geregeld, geſchikt, regt-uyt.
Reguleren, ſchikken, regelen, ſtieren.
Rejecteren, verwerpen.
Rejectie, verwerping.
Reitereren, verhalen, hervatten.
Rei Vindicatie, Regts-uytvoering, uytwinning, Saaks-eygen aentaal.
Relaas, verhaal, vertelling.
Relatè, opſigtelyk.
Relateren, vertellen, verhaalen.
Relaxatie, loſſing, ontſlaging, ontloſſing, verbreyding.
Relaxeren, loſſen, ontſlaan.

Rele-

Releveren, opheffen, opbeuren, verheffen, ontheffen, herſtellen.

Relief, opheve, opheffing, verligting, herſtelling, herſtel-brief.

Relievement, ontheffing, verheffing.

Religie, Godsdienſt.

Religieus, Godsdienſtig, Godpligtig.

Reliqua, overblyfſel, overſchot.

Reliquien, Overblyfſelen.

Remarqueren, aanmerken.

Rembourſeren, weer-uytgeven, weer-betalen, verſchieten.

Remedie, Hulp-middel, Heel-middel, Tegenmiddel.

Remediëren, heelen, geneſen, weder te regt brengen.

Rememoreren, herdenken, weder-verhalen, erinneren.

Reminiſcentie, herdenking.

Remiſſie, overſetting, overſending, overmaking.

Remiſſie, Vergiffenis, Vergeving.

Remitteren, overſetten, overmaken, quyt-ſchelden.

Remonſtrantie, Vertoog.

Remonſtreren, vertoonen.

Removeren, weeren, afwenden.

Rencontreren, ontmoeten, bejegenen.

Renommeren, vermaart maken, vermaren.

Renunciatie, ontſegging, opſegging.

Renuncieren, ontſeggen, opſeggen.

Renoveren, vernieuwen.

Renverſeren, verkeeren.

Renverſaal-brieven, Weder-brieven, Ontkragting-brieven, Tegen-brieven.

Renvoy, verſending, weder-ſending.

Renvoyeren, verſenden, weder-ſenden.

Reparatie, vermaking, vergoeding, hermaking.

Repareren, vermaken, vergoeden.

Repartieren, verdeelen.

Repartitie, bedeeling, aandeel, verdeeling.

Repelleren, verdryven, te rugge dryvèn.

Repeteren, herhalen.

Replicatie, herhaling, verhaling.

Replicate, antwoordelyk, weervouwiglyk.

Replicatie, ontvouwing, hervouwing, herhaling.

Repliceren, weder-ſeggen, weder-antwoorden.

Replycq, wederſegging, weder-antwoord, ver-antwoording.

Reprehenderen, beriſpen.

Reprehenſibel, beriſpelyk.

Reprehenſie, beriſping, beſtraffing.

Repreſalie, weder-neming, weder-eiſſing met geweld, bekommering ende beſetting om de gemeene ſaak.

Repreſentatie, vertooning, plaats-vulling.

Repreſenteren, vertoonen, plaats-vullen, verbeelden.

Reprimende, bedwang, beſtraffing.

Reprimeren, verdrukken, bedwingen.

Reprinſe, hervatting.

Reprobatie, verwerping, wraking, verwyting.

Reproberen, wraken, verwerpen.

Reprocheren, verwerpen, wraken, beriſpen, wederleggen.

Re-

Reproche, berisping, wraking, verwerping.
Repromissie, weder-belofte.
Repromitteren, weder-looven.
Republyque, Gemeen-best, Gemeinten-staat.
Repudiatie, verlating.
Repudieren, verstooten, verlaten.
Repugnantie, tegenheid, tegen- of weerstrevigheid.
Repugneren, bevegten, tegenstryden.
Repulsie, verdryving, afweering.
Repuls, afflag, weygering.
Reputabel, agtbaar.
Reputatie, agting, agtbaarheid.
Reputeren, agten, weder op-denken.
Requeste, versoek, versoek-schrift.
Requeste civil, heus-versoek.
Requirant, Eisser, Aanlegger, Versoeker.
Requireren, versoeken, eisen.
Requisitie, versoek.
Requisitorien, versoek-brieven, versoekingen.
Letteren Requisitoriaal, Versoek-schriften daar by den eenen Regter aan den ander overdaging, ofte uytwinninge van een Vonnis versoekt.
Rescriberen, antwoorden, wederschryven.
Rescinderen, breken, te niet doen.
Rescriptie, schrift, weer-schrift.
Reservatie, voor-behouding.
Reserveren, behouden, voorbehouden.
Rifico, gevaar.
Resident. Verblyver, plaatshouder.
Residentie, verblyf, verhouding, sitting.

Re-

Reſideren, verblyven, verhouden, ſitten.
Reſiduum, overſchot.
Reſignatie, overwyſing, verrigting.
Reſigneren, overwyſen, verrigten.
Reſilieren, te rug ſpringen, uytſcheiden.
Reſiſtentie, wederſtant, tegenſtant.
Reſiſteren, wederſtaan, tegenſtaan.
Reſolveren, voornemen, beſluyten.
Reſolut, onbeteutert, ruſtig.
Reſolutie, voorneming, opſet, beſluyt, ontloſſing, ontbinding, ontknooping, vervlieting, verſmelting.
Reſonnantie, weer-klank.
Reſort, beſtek, kaveling, ſtrekking, onderhooring.
Reſorteren, gehooren, onderhooren.
Reſpect, ontſag, geſag, aanſien, opſigt, waardigheid.
Reſpecteren, eerbieden, ontſien.
Reſpectyf, onderling, ſoo in 't een als in 't ander.
Reſpyt, uytſtel.
Reſpireren, aaſſem halen.
Reſpiratie, aaſſem-haling.
Reſponderen, antwoorden, verantwoorden, aanpaſſen.
Reſponſabel, verantwoordelyk.
Reſponſe, antwoord.
Reſtabilieren, weder-regten, wederom in ſtate ſtellen.
Reſtabliſſement, weder-oprigting, herſtelling.
Reſtauratie, opregting, weder-opregting, vernieuwing.

Reſtaureren, opregten, weder-opregten.
Reſte, overblyffel, overſchot.
Reſteren, overblyven, overſchieten.
Reſtitueren, herſtellen, wedergeven.
Reſtitutie, herſtelling, wedergeving.
Reſtoir, overſchot, overblyffel, vergoeding.
Reſtrict, verknogt.
Reſtrictie, vervang, inbinding, eng, ende op 't nauwſte genomen.
Reſtrictien, in banden.
Reſultatie, weerſpringing, opſprong, opſtand.
Reſulteren, weerſpringen, opſpringen, ontſtaan, ontſpringen.
Reſumeren, herhalen, hervatten.
Reſumptie, herhaling, hervatting.
Reſurrectie, verryſenis, weder-opſtanding.
Reſuſciteren, verwekken.
Retarderen, vertoeven, veragteren.
Retardement, vertoeving, ophouding.
Retentie, onthouding.
Reticentie, verſwyging.
Retineren, onthouden, behouden.
Retireren, aarſelen, vertrekken.
Rhetorycque, de kunſt om çierlyk te ſpreken.
Rhetorizyn, Rymer, Digter.
Retorqueren, verdraayen, verkeeren, te rugge dryven.
Retorſie, omdraaying, omwending, terug-dryving.
Retour, weer-keer, keer.
Retourneren, weer-keeren, keeren.
Retrait, vertrek, wyk.

Re-

Retracteren, herroepen, herdoen.
Retrencheren, afsnyden, besnoeyen.
Retroacten, de eerste Acten.
Reumatycq, koud, vogtig, nat.
Revelatie, openbaring.
Reveleren, openbaren.
Revenge, wrake.
Revengeren, wreeken.
Revenuen, inkomsten.
Reverentie, eerbieding.
Revisseren, oversien, hersien.
Revisie, oversiening, hersiening.
Revisor, oversiender.
Revocatie, herroeping.
Revoceren, weder-roepen, herroepen.
Revolteren, afvallen, omwenden, omkeeren.
Revolte, oploop, afval.
Revolveren, ontwinden, omwinden, omloopen.
Revolutie, ontwinding, omwenteling, omloop, omrolling, omdraaying.

R I.

RIdicule, *Ridiculeus*, belachlyk.
Rigeur, strafheid, strengheid.
Rigoreux, streng.
Rilo, groot, verlaat.
Risique, *Risico*, gevaar.

R O.

ROboratie, sterking.
Roborcren, sterken.
Robust, sterk.

Roïëren, uytdoen, uytſchrabben.
Route, verſtroijing.

R U.

Rubryk, afteykening.
Rude, hart, rouw.
Ruine, vernieling, nederſtorting.
Ruineren, vernielen, neder-ſlaan, te gronde werpen.
Ruineus, bouwvallig.
Ruminatie, herkauwing, herhaling.
Rumoer, gerugt.
Rupture, breuk.
Ruſtyk, boers.

S A.

Sacrament, Heyl-teyken, Eedbond.
Sacreren, heyligen, wijen.
Sacrificie, Toeheyliging, Heyliging, Offerhande.
Sacrilegie, Kerk-roof.
Sacriſtie, Heyligdom.
Sayſoen, Gety, Jaar-gety.
Saiſeren, vatten, vaſt houden.
Saiſie, genieting, beſit.
Salariëren, beſoldigen, loonen.
Salaris, wedde, loon, beſolding.
Salvatie, bewaring, beſchut.
Salveconduit, Vry-geley-ceel.
Salveren, bergen, in veyligheit brengen, behouden.
In Salvo, in behouden haven.
Saluëren, begroeten.
Salut, Heil, ſaligheid, groetenis.

Sa-

Saluteren, groeten.
Salutair, heilsaam.
Salutatie, begroeting, heilwensing.
Samblant, oogenschyn.
Sanctimonia, *Sanctitas*, } heyligheid.
Sanctificatie, Heyligmaking.
Sapientie, Wysheid.
Satisfactie, voldoening, leesting, gemoed-hebbing.
Saufconduit, vry-geley.
Sauvegarde, , beschermíng, beschutting, vryewaarnis, vry-geley.

S C.

SCabel, bank.
Scabreus, rouw, ruyg, schrabbig, schurft.
Scandaal, aanstoot, ergernis.
Scandaleus, ergelyk, aanstootelyk.
Scandaliseren, ergeren, aanstoot geven.
Scapperen, ontkomen.
Scarificatie, scherving.
Scedule, handschrift, çeel.
Scelereus, schelmagtig.
Scema, gestalte, voorstel.
Scene, Tooneel.
Scepter, Koninks-staf, Ryks-staf.
Schole, Leer-plaats.
Schrifture, Regt-stuk, Pleit-stuk.
Scholastyk, schools.
Scientia, wetenschap.

Scintillatie, glinſtring, tinteling, vonking.
Scisma, tweeſpalt, ſcheuring.
Scismatyk, Scheurmaker. ſcheurſugtig.
Scopus, wit, doel, oogmerk.
Scortatie, hoerering.
Scorteren, hoereren.
Scriptura, Schrift.
Scrupule, angſt, bekommering, gewigt van twintig greynen.
Scrupuleus, angſtig, agterkouſig.
Scrutatie, naſoeking, doorgronding.
Scruteren, doorſnuffelen, naſoeken, doorgronden.
Scurre, Rabauw, Guyt, Fielt.
Scurriliteit, fieltery.

S E.

Secluderen, affluyten, uytſluyten.
Secluſie, affluyting, uytſluyting.
Seconde, tweede.
Seconderen, byſtaan, ondervangen.
Secours, byſtand, hulp.
Secreet, geheim.
Secretelyk, heymelyk.
Secretaris, Raad-ſchryver, Geheim-ſchryver, Schrift-heer, Geregt-ſchryver, Stads ſchryver.
Secte, aanhang, gedeeltheid.
Sectaris, Aanhanger.
Seculier, waereltlyk.
Seculum, Hondertjarige Eeuw.
Secundum quid, na yet.
Securiteit, vyligheid, onbekommertheid, onbeſchroomtheid, geruſtheid.

Se-

Seditie, oproer.
Seditieus, oproerig.
Seigneur, Heere.
Seigneurie, Heerſchappye, Heerlykheid.
Sejunctie, onderſcheyding, afſcheyding.
Semblant, ſchyn.
Seminarium, Plant-hof, Queekerye, Sny-hof.
Semiplene probatie, halve preuve, bewys ten halven.
Senateur, Raads-heer.
Senatus conſulta, Raads-beſluyten.
Senior, Ouderling.
Senſibel, gevoelig.
Sententie, Vonnis, Oordeel, 't Gewysde, Sinſpreuk, Spreuk, Sin-uytting.
Sententie definityf, Eind-oordeel.
Sententiëren, vonniſſen, oordeel vellen.
Sententieus, ſinryk.
Sentiment, gevoeligheid, gevoelen, oordeel.
Separatie, ſcheyding.
Separatio bonorum, Boedel-ſcheyding.
Separabel, onderſcheydelyk.
Separeren, ſcheyden.
Sepiment, Tuyn, tuyning.
Seponeren, weg leggen, ter zyden leggen.
Sepulchre, graf.
Sepulture, Begraaffenis, Graf.
Sequele, gevolg.
Sequeſtratie, bylegging, overgift, in bewaarſtelling.
Sequeſter, Scheids-man, Segs-man, Makelaar, in wiens handen een twiſtige ſaake te bewaren, ende als in verſeekeringe geſtelt werd.

Sequeſtreren, overgeven, in bewaring ſtellen.
Sereniteit, helderheid.
Sergeant, Bedienaar, Regts bode.
Serieus, ernſtig.
Sermoen, Vertoog, Predicatie, Leer-reden.
Serpent, Slang.
Servateur, Behoeder, Behouder.
Serviteur, Dienaar.
Servituut, dienſtbaarheid.
Servitus prædiorum, Erf-dienſtbaarheden.
Servitus prædiorum urbanorum, Huis-dienſtbaarheden.
Servitus prædiorum ruſticorum, Velt-dienſtbaarheden.
Seſſio, ſitting, vergadering, by-een-komſt.
Severiteit, hardigheid, ſtrengheid.
Seureté des Corps, Vry-gely, Vry-brief.
Sexe, Soorte, Geſlagte, Kunne, hy, of ſy.

S I.

Sicaneren, moorden.
Sicanerie, baatſoekigheid, hoetelagtigheid, moorderye.
Sicaneur, hoetelaar, baatſoekig, moordenaar.
Signaal, teyken.
Signature, teykening.
Signet, Merk-ring, Zegel-ring.
Significant, duydelyk.
Signifieren, beteykenen.
Signum, Teeken.
Silentie, ſtilſwyging.
Similis, gelyk.
Similiter, gelykelyk.

Sim-

Simpel, enkel, eenvoudig, slegt.
Simpliciteit, eenvoudigheid, slegtigheid, eenvuldigheid.
Simulatie, veinsing, bewimpeling.
Simuleren, veinsen, bewimpelen.
Sinceer, opregt, eenvoudig.
Synceriteit, opregtigheid.
Singulariteit, bysonderheid.
Singulier, bysonderling.
Sinister, slinks, vals.
Sisteren, in regt stellen, ymand vertoonen, ofte doen komen.
Situs, *Situatie*, stand, gelegentheid, eygenschap eener plaatse.
Situeren, stellen, nederstellen, gelegen zyn.

S O.

Sober, nugtren, suynig, spaarsaam, schaars.
Sobrieteit, nugterheid, spaarsaamheid.
Societeit, geselschap, maatschap, gemeinschap.
Solaas, troost.
Solageren, vertroosten. (ren
Solemneel, feestelyk, plegtelyk, opentlyk, na behoo-
Solemniseren, vieren, Feest-vieren, Hoog-tyd houden, plegtigen.
Solemniteit, Hoogtyd-viering, Feest, plegting.
Sollicitatie, benaarstiging, versoek.
Solliciteren, benaarstigen, versoeken.
Solide, louter, hegt, hard, vast, lichamelyk.
Soliditeit, louterheid, digtigheid, vastigheid, lichamelykheid.
Solitair, eensaam.

Solſtitie, Sonne-ſtand.
Solvent, betaalbaar.
Solveren, oploſſen, loſſen, betalen.
Solutie, oploſſing, loſſing, betaling.
Sombre, beſchaduwt, bedekt, treuragtig, akelig, droevig.
Sommarie, inhoud, kort-begryp.
Sommatie, opeiſſing, optelling.
Sommeren, af-eiſſen, af-vorderen, uyt-eiſſen, op-eiſſen, optellen.
Somptueus, ſiet *Sumptueus*.
Sonderen, gronderen, peylen.
Sophiſt, mugge-ſifter, neus-wys. bet-wetert, hair-kloover, woord-vitter.
Sophiſtiſeren, mugge-ſiften, bet-weten.
Sorteren, uytſondren.
Effect Sorteren, ſtand grypen.
Soulagement, trooſt.
Soulageren, vertrooſten.
Souverain, Opper-hooft, Opperſte, Oppermagtig.
Souverainiteit, Oppermagt, Opperhoofdigheid.

S P.

SPargeren, verſpreiden.
Spatie, wydte, ruimte, legerplaats.
Spatieus, ruim, wydt.
Speciaal, ſonderling, byſonder.
Speciale Procuratie, ſonderlinge laſt.
Specialyk, inſonderlyk, byſonderlyk.
Specialiteit, byſonderheid.
Specie, gedaante, ſoorte, byſonder.
Species, gedaante, ſoorte, gemeene gedaante.

Spe-

Specieus, sonderlyk, sonderling.
Specificatie, sondering, benoeming, uytdrukking, gedaant-geving, Reeken-çeel.
Specifieren, *Specificeren*, sonderen, uytsonderen.
Spectakel, Schouw-spel, Beschouw-spel.
Spectateur, Aanschouwer.
Spectieren, aanschouwen.
Spectatie, opmerking, bespeuring, bespieding, beschouwing, sinlykheid.
Speculeren, besinnen, bespeuren, bespieden, bezeffen, beschouwen.
Speculatyf, opmerkend.
Spelonk, Aard-kuil, Grotte.
Sponderen, bekostigen, verspillen, aan te kost hangen.
Spirituel, geestelyk.
Splenderen, glinstren.
Splendeur, klaarheid, glans.
Spoliatie, berooving, plondring.
Spolie, stooring, roof.
Spolieren, berooven, plonderen, stooringe doen.

S T.

Stateren, laten staan, in state stellen.
Status, Staat, Hoofd-saak.
In State, opgehouden, uytgesteld.
Statue, Beeld, Stok-beeld.
Statueren, instellen, vast setten.
Statuten, Instellingen, Land-regten, Stads wetten, Keuren.
Stature, lyfs-groot, lyf-stal.
Steriliteit, onvrugtbaarheid.

Sti-

Stimulatie, aanporring.
Stipulatie, toeſegging.
Stimuleren, voort-dryven, aanporren.
Stipuleren, toeſeggen, bedingen.
Stratagema, argliſtigheid, looſe trek, loosheid.
Structure, timmering, gebouw.
Student, Leerling, Boek-oeffenaar, School-gaſt.
Studie, leer-oeffening, vlyt.
Studeren, vlytigen, oeffenen, benaarſtigen.
Studieus, naarſtig, vlytig, leerſugtig.
Studoor, Oeffen-kamer.
Stupiditeit, plompigheid.
Stylo novo, na nieuwe Styl.
Stylo veteri, na oude Styl.

S U.

Suaſie, aanrading, overreding.
Suaſor, Overreder.
Subalternatie, onderbeurtigheid.
Subalterne, onderbeurt.
Subalterne Regters, die onder een ander hooger Regter ſtaan.
Subdivideren, onderſcheiden.
Subject, onderwerp, onderworpen, grondſaak; grond.
Subjectie, onderwerping.
Subjicieren, onderwerpen.
Subyt, ſnel, terſtont, geſwind.
Subjungeren, onderwerpen, ondervoegen.
Submiſſie, onderſtelling, verblyf.
Submitteren, onderſtellen, verblyven.
Suborneren, heymelyk beſteeken, uytmaken.

Sub-

Subrept, steels-wys, ter sluyp.
Subreptie, heymelyke ontrekking.
Subreptyf, onderkropen.
Subrideren, mees-muylen, koker-muylen.
Subrogeren, in de plaats van een ander stellen, plaats vullen.
Subsidie, onderstand.
Subsisteren, bystaan, onderstand doen, helpen.
Subsistentie, onderstandigheid, bestaanlykheid.
Subsigneren, onderteykenen.
Substantie, wesentlykheid, selfstandigheid.
Substantieus, bondig, selfstandig, eygen-kragtig.
Substitueren, in de plaats stellen, onderstellen, erfstellen.
Substitute, in de plaats gesteld, ondergesteld.
Substitutie, in de plaats-stelling, onderstelling, erfmaking.
Subtractie, aftrekking.
Subtraheren, aftrekken.
Subtyl, spitsvinding, scharpsinnig, fyn, snedig
Subtiliseren, hairklooven.
Subtiliteit, spitsvindigheid, scharpsinnigheid.
Subvenieren, voorkomen, te hulp komen, onderstand doen.
Subventie, onderstand.
Subversie, omkeering.
Subvirguleren, onderstrepen.
Succederen, involgen, navolgen, gelukken.
Successie, versterffenis, navolging, involging.
Successeur, erfgenaam, nakomeling.
Succincte, beknopt.
Secours, hulp.

Succumberen, onderliggen.
Suffisant, genoegsaam.
Suite, Stoet.
Sumptueus, kostelyk.
Superabundant, overvloedig.
Superabundantie, overvloed.
Superbe, hoogmoedig, trots, hoovaardig.
Superbiteit, hoogmoedigheid, trotsheid.
Superficie, oppervlak, vlak, vlakte.
Superflu, overvloedig, overtollig.
Superintendent, Opper-voogt.
Superioriteit, Overheid.
Superscriptie, opschrift.
Supersederen, aflaten, nalaten.
Superstitie, overtolligheid, by-geloof, af-geloof, wan-geloof, wan-gelooving.
Superstitieus, overstallig, by-geloovig.
Suppediteren, toereyken.
Suppleren, vullen, vervullen.
Supplement, *Suppletie*, vulling.
Supplianten, Smeekelingen, Versoekers.
Supplicatie, smeeking, smeek-schrift, ootmoedig versoek.
Supplicie, straffe, lyfs-straffe.
Suppliceren, smeeken, te voet vallen.
Support, steunsel, stut.
Supporteren, verdragen, onderstutten, onderschragen.
Suppoſeren, ondersteeken, onderstellen, uytmaken, toestellen, verçieren.
Suppoost, ondergestelde, onderhorig.

Sup-

Suppoſitie, uytmaking, toeſtelling, onderſtelling.
Suppreſſie, verdrukking, onderdrukking.
Supprimeren, verdrukken, onderdrukken, ten onder houden, dempen.
Surcheren, ſchorten, opſchorten.
Surplus, overſchot.
Surreptie, aftrooning, ontfutſeling.
Surrogatie, in de plaats ſtelling.
Surrogeren, in de plaats ſtellen.
Surſeance, ſchorſſing, opſchorting.
Survivantie, overleving, toeſegging om naar yemands dood in ſijn Ampt, ofte Officie te komen, ofte blyven.
Suſciteren, opwekken.
Suſpect, verdagt.
Suſpect de fuga, van voorvlugte verdagt.
Suſpecteren, verdenken, nadenken, agterdenken.
Suſpenderen, opſchorten, afſtellen.
Suſpenſie, opſchorting, ſchorſing, twyffel, onſeekerheid.
Suſpicie, agterdogt, argwaan, nadenken, agterdenken, vermoeden, agterkouſigheid.
Suſtentatie, onderhoud.
Suſtenteren, ſtaande-houden, onderhouden, ophouden.
Suſtineren, ſtaande houden, dryven.
Suſtinue, ſtaande houding, dryving, gevoelen.

S Y.

Synagoge, School, Vergaar-plaatſe.
Synode, Kerk en-Land-raad, Kerkelyke Vergadering.

TA.

T*Abellioen*, Bondschryver.
T*abernakel*, een Tente, een Hutte.
T*acite*, stilswygende, bedektelyk.
T*apyt*, Pel, behangsel.
T*arderen*, vertoeven, benyden, ophouden.
T*arra*, onrein, onsuyver.
T*averne*, Herberg, Kroeg.
T*avernier*, Waard.
T*autologia*, hatering, dubbel-spreuk.
T*axatie*, schatting, waardering.
T*axeren*, schatten, waarderen.

TE.

T*Emerair*, roekeloos, stout, vermeten, ligtvaardig, onbedagtelyk.
T*emperantie*, matigheid.
T*empel*, Kerk.
T*empeest*, onweer, storm.
T*emporeel*, tydelyk.
T*enderen*, strekken.
T*emptatie*, quelling.
T*empteren*, quellen.
T*eneur*, inhoud.
T*entatie*, beproeving, versoeking, bekoring.
T*enteren*, beproeven, versoeken, bekoren.
T*ergiversatie*, uytstel, tegenstribbeling.
T*ergiverseren*, tegen-stribbelen, uytstel soeken.
T*ermyn*, bepaling, paal-teeken, merk-teeken, tal-wortel, paal.
T*ermen*, bepaalde ende gepaste woorden.
In T*erminis*, ter saake dienende.

Terminatie, eynde, uit-eynde, bepaling.
Termineren, eyndigen, bepalen, wetten, vellen.
Territoria, Land-palen.
Teſtament, Uiterſte-wille, Verbond.
Teſtamenteur, Erf-uitter, die geſtelt is tot de uitvoeringe van yemands uyterſte-wille, anders *Executie*.
Teſtateur, uiterſte-wil-maaker, Willer.
Teſtatrice, uiterſte-wil-maakſter.
Teſteren, erf-maken, betuygen.
Teſtificatie, betuyging.
Teſtimonium, getuygenis.

T H.

THeatre, Schouwburg, Toonneel, Schouwſpelplaats.
Thema, geſtel, voorſtel.
Theologie, God-geleertheid, Godsdienſt-kunde.
Theologus, of *Theologant*, Gods-geleerde, Schriftgeleerde.
Theſis, ſtelling, los-geſchil.
Threſoor, Schat.
Threſorier, Ontfanger, Schat-meeſter, Penningmeeſter.

T I.

TImiditeit, blooheid, vrees.
Tincture, verwing, indooping.
Tiran, Dwingeland, Geweldenaar.
Tirannie, dwinglandye, geweld, wreedheid.
Titule, Opſchrift. By-naam, Van benaaming, Eernaam.
Titulcren, by-noemen, opſchryven.

TO.

T*olerantie*, verdraagsaamheid.
T*olereren*, verdragen.
T*ombe*, Graf.
T*ome*, Boek-deel.
T*orment*, pyn.
T*ormenteren*, pynigen.
T*orqueren*, wenden, draeyen, keeren, wringen.
T*orture*, pyniging.
T*ortureren*, pynigen.
T*otaal*, geheel, al.

TR.

T*Ractaat*, handeling.
T*ractaat* van T*revis*, Bestand-handeling.
T*ractabel*, handelbaar, rekkelyk, wel onthalende.
T*racteren*, handelen, onthalen, te goed doen.
T*raditie*, overlevering, levering, opdragt.
T*raduceren*, oversetten, overhalen, bekladden, doorstryken.
T*raficq*, Koophandel.
T*raficqueren*, Koophandel dryven.
T*ragœdie*, Treur-spel.
T*raineren*, slepen.
T*raiter*, Verrader.
T*ranquilliteyt*, stilligheid, gerustheid.
T*ransactie*, overgeving, afhandeling, daging, overkomst, verdrag.
T*ransformatie*, gedaant-verandring, vervorming.
T*ransformeren*, gedaant-verandren, vervormen.
T*ransgressie*, overtreding.
T*ransieren*, overgaan, voorby passeren.

T*rans-*

Transitie, overtred, aftred.
Transigere, overkomen, overſetten, verdragen.
Translateren, overſetten, overdragen.
Translatie, overſetting, overdragt.
Transmitteren, verſenden.
Transmutatio, verwiſſeling.
Transmuteren, verwiſſelen.
Transport, Overdragt, Overgift, Opdragt.
Transporteren, overdragen, overleveren.
Transubſtantiatie, Over-ſelfſtandigheid.
Travalie, arbeid.
Travalieren, arbeiden, quellen, moeyten aandoen.
Travers, dwars, kruys-weegs.
Traverſeren, kruyſſen, dwerſen, dryven.
Trenchee, Loop-grave, Voor-ſchans.
Trepidatie, ſchudding, waggeling, beeving.
Trevis, Beſtand, Stilſtand van Wapenen.
Triangel, drie-hoek.
Tribulatie, verdriet, gequel, wederwaardigheid.
Tribuyt, Tol, Schatting, Oplage.
Trinitas, Drie-eenigheit, Drievuldigheit, Drieheit.
Triſte, treurig, droevig.
Triumphe, Zeege-praal, Intrede.
Triumpheren, zeege-praalen.
Tropheen, zeege-teykenen, zeege-ſtigten.
Trotteren, draven.
Troubleren, beroeren.
Troup, kudde, hoop.

T U.

TUmult, oproer.
Tumultueus, oproerig.

Turbatie, beroering.
Turbe, Bende, Menigte, Schare.
Turbuleren, beroeren.
Turbulent, ongeſtuymig.
Turpe, leelyk, oneerlyk.
Tutele, Voogdy, Momberſchap.
Tuteur, Voogd, Momber.

T Y.

Tyrannus, Dwingeland, Geweldenaar.
Tirrannye, Dwinglandy.
Tyranniſeren, geweld bedryven, overlaſt doen.

V A.

Vacant, ledig.
Vacantie, ledigheid, Vier-tyd.
Vacatie, beſigheid, ontlediging, ontledigheid.
Vaceren, beledigen, verledigen, ontledigen.
Vacillatie, wagling; wiſpelturigheid.
Vacilleren, waggelen.
Vagebond, Land-looper.
Vagus, ſwervend, onbepaald.
Vaillant, kloek.
Valeur, waardy, prys.
Valideren, gelden.
Valuatie, waardering.
Valvaſeur, die naaſt een Baron, of Vry-heer is.
Vaniteit, ydelheid.
Vanteren, beroemen.
Variabel, veranderlyk, wiſſelbaar.
Variatie, verandring.
Variëren, verandren.

Va-

Varieteit, verandring.
Vaſſal, Leen-man, Smal-heer.
Vaticineren, waarſeggen.

U B.

UBi, waar.
Ubiquiteit, over-alheid.

V E.

VEhement, hevig, heftig.
Vehementie, hevigheid.
Velociteit, rasheid, ſnelheid.
Venaal, veil.
Vendiceren, toe-eygenen.
Venditie, verkooping.
Vendue, verkooping in 't openbaar.
Venerabel, eerwaardig.
Veneratie, eering, eerbieding, eerbiedigheid.
Ventileren, wannen, reden-ſiften, windelen.
Verbaal, vertelling, verhaal.
Verbaliſeren, ſijn ſake met de mond verdedigen.
Verificatie, waarmaking.
Veriſimile, waarſchynlyk, de waarheid gelyk, geloofwaardig.
Verifieren, *Verificeren*, waarmaaken, waar tuygen.
Verſeren, verkeren, oeffenen, ommegaan.
Verſie, Overſetting, omſetting, draaying, wending.
Veſtige, ſpoor, voet-ſtap.
Vexatie, quelling, moeyte.
Vexeren, quellen, plagen.

V I.

VIcarie, Stad-houderſchap, Prove, Geeſtelyk inkomen.

Vicarius, Plaats-houder, Stad-houder.
Vice, mangel-beurt. Item, gebrek, ondeugt.
Vicieus, ondeugende, gebrekkig.
Viciniteit, gebuurſchap.
Victorie, Overhand, Overwinning, Zege.
Victorieus, zege-ryk.
Victualie, voedſel, leeftogt.
Victualieren, voeden, ſpyſen.
Vigeren, groeyen, leven, ſterk en kragtig weſen.
Vigeur, ſterkte, kragt.
Vigilant, wakker.
Vigilantie, wakkerheid.
Vigureus, ſterk, kragtig, fris.
Vyl, ſlegt, gering, onagtbaar, onwaard.
Vilain, guytagtig, ſchandig, afgunſtig.
Vilainie, guyterije, afgunſtigheid.
Vilipendie, veragting, kleinagting.
Vilipenderen, veragten, verſmaden.
Vindemie, Wyn-tyd, Wyn-oegſt.
Vindiceren, vrymaken, verloſſen, bevryen, eygenen, wreeken.
Vindicatie, toe-eygening.
Violatie, ſchoffering, ſchending.
Violent, geweldig.
Violeren, ſchofferen, verkragten, ſchenden.
Violentie, gewelt, ſchoflering.
Viſie, ſiening, ſchouwing.
Viſier, doorſigt.
Viſioen, Geſigt, Geſigt-ſpook, Toon-geſigt. Verſchyning.
Viſitatie, beſoek.

Visiteren, besoeken, besigtigen.
Vitie, ondeugt, mangel.
Vitieus, vol fauten, ondeugende, gebrekkig.
Vituperabilis, verfmadelyk.
Vituperatie, verfmading.
Vitupereren, laftren, veragten, verfmaden.
Vivaciteit, levendigheid, langleventheid.

U L.

ULtimo, den laatften.

U N.

UNanimiteit, eenmoedigheid.
Unie, eenigheid, Vereeniging.
Unieren, vereenigen.
Uniform, eenvormig.
Univerfalitas, Algemeenheid.
Univerfeel, algemeen.
Univerfiteit, Land-fchool, Hooge-fchool, Gemeen fchool, algemeenheid.

V O.

VOcabulaar, Vertaal-boek, Woord-boek.
Vocatie, beroep.
Voceren, roepen, beroepen.
Vocifereren, luyde roepen, kryffen, morren.
Volumen, Boek-deel, Rol, Boek-band.
Voluntaris, Vrywillige, gewillig, willig.
Voluptas, welluft.
Voluptueus, welluftig, dartel.
Vonnis, Gewysde faak, wysdom.
Voraciteit, gulfigheid.
Vereren, opflokken, verflinden.
Voyagie, Reyfe.

Vouëren,

Vouëren, verlooven, toewenſen.

U R.

URbaan, deftig, burgeragtig, beleeft.
Urbaniteit, deftigheid. burgerlykheid.
Urgeren, dringen, dwingen, voorwenden, aan dringen, op aanſtaan.

U S.

USantie, *Uſagie*, gebruik.
Uſufruct, Lyftogt, Vrugt-gebruik, Beſit-neming tegens regt.
Uſurperen, beſit-nemen, gebruyken, innemen.
Uſus, bruik.

U T.

UTyl, profytelyk.
Utiliteit, profyt, nut.

V U.

VUlgair, gemeen, ſlegt.

W A.

WAarderen, ſchatten.

W I.

WIllige Condemnatie, een Vonniſſe op de overgifte van Partyen, ten weder-zyden onwederroepelyk gedaan.
Wiſpeltuir, ongeſtadig.
Wiſpeltuirigheid, ongeſtadigheid.

EYNDE.

SPECIAL 89-B
16122
GETTY CENTER LIBRARY